

F7. VIII. 1946

ČESKÉ LIDOVÉ DIVADLO

HB 46

*Časopis Ústřední Matice
divadelního ochotnictva českého
v Praze*

60 LET
ÚVOD Č

*Ročník XXVI. * Červenec 1946 * Číslo 5*

MLADÁ SCÉNA

divadelní knihovna české mládeže

Řídí prof. Vladimír Kovařík

Marie Holková: Popelka

Pohádková hra o 4 jednáních

Brož. Kčs 35.—

Josef Kolář: Bzunda a Brunda

Dobrodružství dvou čmeláků od jara do zimy.

Hra o čtyřech dějstvích

Brož. Kčs 40.—

Zdenka Vovsová:

Pohádková hra **Perníková chaloupka**
pro děti i maňásky o pěti scénách

Brož. Kčs 25.—

Jaroslava Panenková: Letíme do nebe

Veselá hra pro děti o osmi obrazech

Brož. Kčs 22.—

Mila Kolář: O rozmazlené Pamele

Veselá hra pro děti o pěti obrazech

Brož. Kčs

Každý svazek má režijní poznámky a scénické i kostymní návrhy

U všech knihkupeů

Nakladatelství Jos. R. Vilímek, Praha II., Spálená 15

FRANKLOVA divadelní ličidla

PRAHA II., LAZARSKÁ 5

Závod staré divadelní tradice - Tel. 274-40, 550-72

Maskér - Parukář

LINHART JAROSLAV

PRAHA XI., Husinecká 4

TELEFON 342-24

Noty • Kudelík

Praha XII., Palác nad Museem

Třída maršála Stalina číslo 6

**POUR VOTRE BEAUTÉ
LES PRODUITS DE**

Jeannette Renard
Paris

KNIHOVNA LIDOVÉ DIVADLO

František Síla: **Věž trubačů**

Hlíst. hra o 3 j., 11 m., 3 ž.

Kčs 18.—

Antonín Smažík: **Těžký život dobrodruha**

Veselohra o 5 obr., 10 m., 2 ž.

Kčs 18.—

Viktor Nejedlý: **Mračna nad dědinou**

Hra o 3 j., 7 m., 5 ž.

Kčs 18.—

František Smažík: **Světlo ve stínu**

Hra o 3 j., 3 m., 2 ž.

Kčs 18.—

U všech knihkupeů nebo v nakladatelství

PRAGOTISK v Praze XVI.

**MAŠKARNÍ, DIVADELNÍ
A FILMOVÝ ZÁVOD**

AŽA HUŇKOVÁ Praha I.,

Ovocný trh číslo 17. - Telefon čís. 374-74

Zvláště doporučuji své oddělení dětských kostýmů pro veškeré pohádkové hry i dětské slavnosti. Pro moderní operetu a revui možno obdržeti u nás celé skupiny girls a boys v různém provedení a snažíme se vyhověti P. T. cvičitelům tanců v jejich žádostech.

UMĚLECKÝ ZÁVOD PRVÉHO ŘÁDU.

DRAMATICKÁ DÍLA Al. Jiráska, Al. a Vil. Mrštíků, V. Štecha, Gabr. Preissově

a všech ostatních významných českých dramatiků

dodá obratem

Divadelní nakladatelství a knihkupectví
Praha II., Karlovo nám. 30. Telefon 280-07, 749-63

Otakar Růžička

ČESKÉ LIDOVÉ DIVADLO

ČASOPIS ÚSTŘ. MATICE DIVADELNÍHO OCHOT-
NICTVA ČESKÉHO V PRAZE. - VEDOUcí A ODPOV.
REDAKTOR: JAKUB RYDVAN. - REDAKČNÍ KRUH:
BOČKOVÁ ANDĚLA, GSÖLLHOFER J. V., HUDEČEK
JOSEF, MINÁŘÍK OTTO, SMAŽÍK FRANTIŠEK.

ROČNÍK XXVI. • ČERVENEC 1946 • ČÍSLO 5

V Praze dne 15. července 1946.

Jiráskovy Hronovy - svátky ochot-
nictva. (K zahájení letošního XVI. Jiráskova
Hronova). Naše ochotnictvo i s tak úctyhodnou tra-
dicí, kterou uznane zasahuje do nejranějších po-
čátků českého života duchovního, nikdy vlastně
žádných pravých svátků ani nemělo. Svátkem mu
sice bylo každé úspěšně uskutečněné divadelní před-
stavení, vždyť vyžadovalo tolik péle a péče a osobní
obětavosti, pohostinský zájezd k dobrým a uznalým
sousedům, schůzové rokování, při čemž se s po-
vděkem mohlo poohlédnouti nazpět po všem, co
aspoň v určitém časovém rozmezí bylo vykonáno.
Ale to všecko byly záležitosti spíše úzce soukromého
a nanejvýš jen přátelského rázu, o nichž se za humny
už pranic nevědělo. Teprve hronovské slavnosti,
zavedené r. 1931 na přímý popud významných účast-
níků otevření tamní vznošené scény Jiráskovy, zejmé-
na tehdejšího předsedy Národního shromáždění
Františka Tomáška a senátora básníka Viktora Dyky,
kteří viděli v jejím širším a významnějším využití
nejen místní, ale přímo celonárodní potřebu, pro-
spěch a užitek, poskytly při vzbuzeném zájmu a ú-
časti rámec uplatnění také vrstev a kruhů, které
až dosud byly ji zcela vzdáleny. Zvláště před ně-
meckou okupací měla na těchto slavnostech zřetelný
podíl i naše armáda, představitelé druhé: slovenské
větvě našeho státu, skupina braničářských pracov-
níků, zástupci věd, umění a literatury atd. Tím
vzrůstala jejich známost a vysvětluje se jistý vzhlas
a popularita, které se dnes nepopíratelně těší.

Naším snahám a úsilí, které se zvláště poslední
dobou důsledně nesou za veřejným uznáním a oce-
něním nesporných hodnot hnutí pro zvýšení dušev-
ní úrovně a prohloubení vnitřního života širokých
vrstev, přichází tato okolnost právě vhod. Vystou-
pení z dosavadního ústraní, jež diktovala vrozená,
ale nemístná skromnost a nenáročnost; nikoliv
mlčení, ale hlasité volání po právu a spravedlnosti,
kterých se mu stále nedostávalo, tento pozvolna
stoupající zřetel může jen posilovat. Saháme právě
nyní po svépomoci, abychom i viditelným a hma-
tatelným způsobem na sebe, svou jsoucnost a plodné
účastenství v životě národa důtklivě upozornili.

Než ani zpopularnění kulturního podniku, který
skutečně pokládáme za vrcholný veškerých našich
počinů, nebude nikterak na škodu.

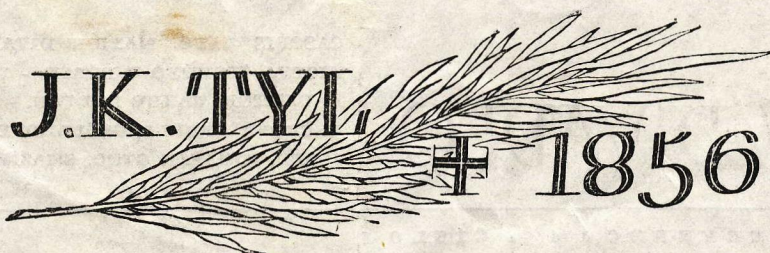
V tom smyslu a s těmi předpoklady vstupujeme
do období slavnostního pořadu XVI. Jiráskova
Hronova. Zmnoženým rozsahem a obsahem chce-
me oslaviti píli a práci uplynulých šedesát let trvá-
ní složky, která jej provádí. Obsahem ukázek úro-
ně této práce, jež jsou výsledkem předchozího pečli-
vého a svědomitého výběru několikero sít sou-
těže, reklamujeme své místo mezi činiteli, předsta-
vujícími vše, co vyspělého, hodnotného a ušlechti-
lého, kulturnímu vývoji národa prospěšného vzešlo
z této snahy. A připomínkou dvou zjevů jasných
jmen, každému českému srdci dráhy: otce české-
ho divadla Jos. Kaj. Tyla a posledního z buditelů
národa Aloise Jiráska blášíme se k těmto velikým
svým vzorům, jimž jsme se nikdy nezpronevěřili.

Letošní větší možnosti slavností dovolují využití
ještě další významné snahy, již si naše organizované
hnutí vzalo za svou a důsledně plní ve stálé, soustav-
né a důsledné výchově svého členstva. Hronovská
jubilejní divadelní škola nebude tedy jen prázdným
a povrchním gestem, vypočteným na vnější dojem,
za níž by se hnilo jen nemnoho početné přiblíže-
ných jedinců z našich řad, ale kteří již dávno dříve
měli možnost se přesvědčit, kterak vážně a odpo-
vědně je celá věc míněna.

Na letošním divadelním festivalu v Hronově uvi-
táme opět, jako se již stalo před léty, bratry Slováky,
kteří v pohostinském představení chtějí prokázat
nejen vyspělou kulturní schopnost života, ale budou
nejvýmluvnějším dokladem praktického provádění
myšlenky vzájemnosti československé.

A posléz ještě jeden nepodcenitelný klad mají a
budou dojísta i letos mít slavnostní dny hronovské.
Jsou to jedinečné možnosti přátelských styků, které
na těch několik málo okamžiků, jež jsou zde účast-
níkům slavností vymezeny, činí ze všech jedinou
rozumějící si rodinu. Tato skutečnost, která sama
o sobě za to stojí, aby ji bylo co nejvíce využito, pro-
vázena je upřímnými přáními, herecky trochu své-
rázně, ale srdečně vyjádřenými: Zlomte vaz! Rydva.

J. K. TYL

† 1856

Dr. Jindřich Flégel

(K 90. výročí jeho úmrtí.)

Devadesát let, která uplynula od smrti J. K. Tyla, umožnila již proniknout ke kořenům jeho jedinečného nadání a nadšení pro divadlo, k jádru jeho lásky k vlasti a pomohla odhalit velikost jeho lidství a češství. Ze všeho vyplývá rys geniality, kterou přiznáváme jako vysadu a přednost těm, kteří svým duševním jasnozřením překročí události i čas a vidí daleko do budoucnosti. Zatím co současnost se potýká mnohdy s malichernostmi, takoví lidé vytvářejí obvyčejně za cenu svého štěstí a klidu svým utrpením a i smrtí slavnější příští svého národa a vlasti. To je typický příklad zakladatele našeho divadla — Jos. Kaj. Tyla.

Jeho životní běh obsahuje jen 48 roků (1808—1856), ale toto málo je vrchovatě naplněno vším, co život dovede dát i vzít. Od bídy doma a ve studiích až po bídu ve vlastní rodině, od slunného rozletu mládí, od slávy herecké a spisovatelské až po nemoci, nevděk, závist a zlobu druhých, od klidných dní až k nejistotě, co bude zítra, od zdravého optimismu až k zoufalým bolestem chorého těla — to všecko se shluklo v postavě vášnivého vlastence, nadšeného divadelníka a citově rozvlátného spisovatele. Jeho vlastenectví, vyšlé z romantismu doby, zahledělo se jednak do české historie, z níž čerpal pak stále nové podněty ke svému buditelství, jednak do současného života, který tolik potřeboval vedení a příkladů.

Tragické viny se Tyl snad dopustil ve formě své prosaické tvorby: třebaže svému úsilí dával plné mravní posvěcení své osoby, třebaže cítil pokrok jako výsostnou součást své práce, ve formě nešel kupředu a přidržel se starého sentimentálního způsobu řešení svých prací, takže vzbudil nevoli druhého současného genia doby K. H. Borovského, který Tylovi vytkl jeho způsob psaní spravedlivě, ale přísně. Každé zlo je pro nějaké dobro. Střetnutí obou velikánů mělo svůj kladný výsledek v tom, že Tyl se odklonil od povídky a přilnul k divadlu, kde našel pravý svůj význam a svou velikost.

Divadlem a jeho zvláštním kouzlem byl uchvácen již jako hoch, když ho otec — krejčí, vypořádávající v orchestru putovních souborů — brávil s sebou za kulisy kutnohorského divadla. Zatím co otec hrál, syn ssál do sebe tajemný opar života na jevišti a vycítil, aniž si zatím uvědomoval, velikou jeho sílu výchovnou a buditelskou. Křížová cesta života Tylova byla jasně vymezena. Začalo to primitivním divadélkem z papíru, kde z nedostatku jiných akterů hrály figurky z Betléma a kde posluchači byli spolužáci, a skončilo to vtělením se do tragických postav lidského života a bezmezným utrpením, z něhož vysvobozením

mohla být jediné smrt. Nedostatek peněz na studia vehnal přímo Tyla do náručí lásky, která po něm tak toužebně rozvírala náruč. Studium v Hradci Králové a styk s prof. V. K. Klicperou byl jen olej, přilítý do ohně. Ze žáka a učitele se brzy vlivem stejných zájmů stali intimní přátelé, ale toto přátelství přineslo i jedno velké rozhodnutí: Tyl sběhl ze studií a šel k divadelním kočovníkům. Zde si podlomil zdraví. Aby se zachránil, vstoupil do vojenské kanceláře jako úředník. Zároveň se ujal redaktorství některých časopisů a časem se dostal jako vášnivý ochotník na scénu Stavovského divadla, kde řídil pak české hry. V tomto období svého života dočkává se data 21. prosince 1834, kdy po prvé zazní ve hře Fidlovačka píseň Kde domov můj? Ale život se s ním nemazlí. Naopak: jeho osobní nepřátelé, mezi které náleží také herec J. J. Kolár, vyštvali jej z Prahy. Odešel z nevděčné společnosti jako spoluředitel divadelního souboru, dále pronásledován lidmi i úřady. Jeho utrpení rostlo s dobou. Poněkud lepší časy mu nastaly, když byl se svou ženou a švagrovou (matkou jeho dětí) přijat ke společnosti prostějovského Štandery, ale zde se těžce roznemohl. R. 1855 se smířil s K. Havlíčkem, ale uštván životem a starostmi, ubit zlobou lidí touží už sám po věčném klidu. Toho se mu dostalo 11. července 1856, málo dní před smrtí K. Havlíčka.

J. K. Tyl je prototypem lidovýchovného pracovníka. Chápe, že jen z kultury může vykvést skutečná občanská svoboda a jen s ní že mohou přijít sociálně a politicky lepší doby. K osvětové práci aktivní i pasivní volal také ženy.

Spisovatelská činnost Tylova není malá. Zahrnuje 2 velké obory: povídky a dramata. V obou odvětvích přidržuje se jako inspiračního pramene jednak historie, jednak současnosti. Ve svých povídkách, svěže, lehce a živě vyprávěných, o ději často uměle vykonstruovaném hlásá jediný cíl: lásku k vlasti a rodné řeči. Máme-li na paměti jeho sentimentální tón a náběh k nařikavému blouznění o budoucí slávě české země, vidíme, že proti Havlíčkovi je mnohem měkčí a ne dost pevný, ale jako protiklad Havlíčkův pomáhal bezesporně vytvářet novou dobu, i když to bylo třeba jen krásným slovem, zpěvným barevným slohem, harmonicky upraveným a intonačně přesným. A přes to, přečteme-li dnes jeho Rozinu Ruthardovou, Dekret kutnohorský či Posledního Čecha nebo Hudební dobrodruhy, jsme potěšeni a posíleni jeho buditelským slovem, ale pravé umělecké posvěcení odnášíme si teprve z jeho dramát. V nich ožívá Tyl v plné své slávě, v nepopíratelné zásluze o život, v plné velikosti své lidskosti, ve vzácném svém vlastenectví a v krá-

se duše, která z jeho dramatu mluví řečí nad vše srozumitelnou a vzácnou. Pochopiv, že divadlo je z nejmocnějších výchovných prostředků, upíal k němu nejen všechny své síly, schopnosti a dary svého ducha, nýbrž i hlubokou naději, že z jeho proudění vzejde konečně svoboda, sláva a velikost vlasti. Ve svých dramatech Tyl zobrazuje především současnost, i když píše dramata historická. Historické postavy činí nositeli soudobých myšlenek. Klamal tak censuru, ale krajanům dodával síly. Nemaje vědecké průpravy k tomu, aby pronikal k problémům minulosti a aplikoval je na přítomnost, šel cestou opačnou. Jeho geniální jasnozření dovovalo mu totiž vyhmátnout bolesti doby, vytušit vlastenectví, z nových pramenů prýstící, vidět boj utištěných a — mluveno s dneškem — vykořisťovaných proti vykořisťovatelům, — cítit rašení nové doby vůbec. A tu uznal, že k této epoše lidstva musí i on nějak podstatně přispět. Doba byla zralá k revoluci, bylo jen třeba její vanutí nějak a něčím posílit. Tyl vystihl svůj čin. Vtělil jej v pracovní gesto jevištní. A tak proudy své doby, její bolesti a problémy prostě navazuje na postavy historické. Jde mu především o sociální pokrok a proto nikde, ani u postav vysoce náboženských (jako je Hus) nezduřazuje prvek náboženský, třebaže ani jemu neušlo, že náš boj za politickou svobodu byl vždy spjat s bojem za svobodu předsvědčení a svědomí. Svými bojovými prostředky blíží se hodně k jemné B. Němcové, jsa jako ona bojovníkem za svobodu a zároveň za lepší zítřek malého českého člověka. Snažil se, aby současné ideje našly co nejlepší výraz v jeho hrách. Chtěl v nich totiž zobrazit — pro lid co nej názorněji — mravní a sociální procesy ve věčné plynulosti, jak se hlásí ve svých věčných obměnách. Přál si, aby dosáhl co nejužšího kontaktu jednak

živých s mrtvými, jednak živých s živými. Spojoval doby. A to je mistrovství Tylovo, které vzbuzuje úctu a obdiv. Tak vytvořil ze svých dramatu věčně živý, pravdivý a přesvědčivý dějinný proces, který nadto vybavil srdečností svých postav, jejich rázovitostí, opravdovostí, nevstíravou komikou, bylo-li jí potřeba. Dovedl být jemně ironický, své charakteristiky tvořil přesné a povahy nikdy nelámá, jednajícím osobám dovedl dát prudký spád dialogu, jadrnost slov, strhující nadšení srdcí a duší nefalšovaným lidstvím, i když se někdy vhroutí do romantického a obrozeneckého nadšení víc slovního než činorodého.

Historické hry Tylovy jsou dnes více určeny pro scény profesionální než ochotnické. Příčina je v technických obtížích. A tak jsme svědky, že Jana Husa, Jana Žižku, Drahošíra spatříme jen ojedinelé na scénách, technicky dokonale vybavených, protože Tyl nijak nešetřil scénami a obrazy, ve které své hry členil. Avšak Kutnohorští havíři mohou se stát kořistí také scén ochotnických, i když jejich 9 obrazů zůstane stále určitým problémem. Do tohoto dramatu vložil autor řešení dvou nejožehavějších otázek své doby: je to boj za lepší sociální postavení malého českého člověka, proletáře své doby, a boj národnostní. Čeští havíři, hájící tyto dva své zájmy, dostávají se do příkrého konfliktu se sverepým německým mincmistrem. Divák prožívá dvě tragedie našeho lidu: lidskou a národní a předsvědčuje se, že na konci 14. stol. jsme měli stejně co dělat s týmiž metodami, jako tomu bylo za éry okupantsko-gestapácké. Jen osoby byly jiné. A stejně tak Češi tehdy byli nesvorní a náchylní k rozbíječství společné jednoty, jako tomu je dnes. Ale Tyl by nebyl Tylem, kdyby na konec nepoložil bezvýlučnou naději, že národní dobro přes všechny překážky přece jen zvítězí.

XVI. Jiráskův Hronov, celostátní nár.-kult. divadelní slavnosti ochotnické v Hronově, konají se letos v rámci oslav 60 let ÚMDOČ a pod heslem „Od Tyla k Jiráskovi“ od 10. do 25. srpna s tímto pořadem: 10. VIII. v 19 hod. vztyčení státní vlajky před divadlem Jiráskovým. Hymnu zazpívá Zpěv. sp. „Dalibor“ z Hronova. V 19.30 zaháj. sborem a projevy star. ÚMDOČ Jos. Hudečka a zást. MNV Jos. Jirásk. Po té J. K. Tyl „Jan Hus“ (Och. sp. Semily). 11. VIII. totéž (2krát). 12. a 13. VIII. Čapek „RUR“ (Divadlo Hanácké obce Prostějov), 14. a 15. VIII. (2krát) Bor „Zuzana Vojířová“ (Spdo. Hořovice), 16. a 17. VIII. Čapek „Matka“ (Div. sp. „K. H. Mácha“ Litoměřice), 18. VIII. ráno Pouť k hrobu Mistra Al. Jiráska. 17. VIII. odpol. a 18. VIII. (2krát) Gregor-Tajovský „Statky-zmátky“ (Slovenský spevokol Turč. Sv. Martin), 19. a 20. VIII. Němeček „Rukopis času“ (Spdo. „Tyl“ Přerov), 21. a 22. VIII. Hilbert „Falkenštejn“ (Jdo. „Rieger“ Pelhřimov), 23. a 24. VIII. (2krát) Fr. Sokol-Tůma „Gorali“ (Div. sdruž. F. S.-T. Moravská Ostrava), 25. (2krát) a 26. VIII. Jirásek „Gero“ (celost. předst. vybraných členů českých souborů). Dne 11. VIII. zahájena bude jubilejní divadelní

XVI. Jiráskův Hronov 1946

škola v Hronově. Hronovský výk. výbor konán bude v sobotu 17. VIII. odpol.

Ročenka XVI. Jiráskova Hronova 1946 (Památník ÚMDOČ) obsahuje v text. části m. j. báseň Jos. Müldnera „Pozdrav Kladsku“ a články Vlad. Müllera „Dva buditele“ (Tyl a Jirásek), † Ing. arch. J. Freiwalda „Jirásek a divadelnictví v Hronově“, † J. Hurdálka „Červený Kostelec se svým okolím v díle Mistra Al. Jiráska“, F. K. Zachovala „Jak jsem se poznal s Al. Jiráskem“, Vladim. Kolátora „Historické

drama“, slovenské pojednání Mil. Borského „Slovenské div. ochotnictvo a Ústredie slovenských ochotnických divadiel“, mnoho statí programových, vzpomínkový článek Fr. Kopáčka, třetí pokrač. článku Dra Jos. Peška, úvodní slovo star. Hudečka a statist. údaje prof. Oty Minářika. Ročenka je bohatě ilustrovaná a bude zaslána i všem našim divadelním spolkům, ovšem jen pokud učinily žádost zejména na svém platebním povinnosti. (Viz na jiném místě!)

Tyl řeší celý konflikt smírně a slovansky měkce, aniž by ovšem rozpor obou světových názorů — kapitalistického a socialistického — někde úmyslně mírnil nebo dokonce zkresloval. Konflikt vykořisťovatele s vykořisťovanými je provázen citovou kolísací dcery havířovy a syna mincmistrova. Ale i tento rodinný spor je tu vyřešen opět typicky slovansky vítězstvím lásky přirozené, tj. k českému mladému havíři.

Tylovy hry ze současného života a pohádky jsou všechny velmi dobře přístupny ochotnickým souborům, ba mohou se mnohdy stát přímo průběžským kamenem mnohého z nich. Jsou to hry, k nimž se všechna jeviště musí stále vracet, protože jsou v nich přímo jedinečné úseky životní, výborné studie charakterové, líbezné obrázky tendenčního poslání dobového, mravního, národního a lidského, ať je to již *Paní Marjánka*, *Matka pluků* s jímavou fabulí o lásce mateřské a rodičovské, ať je to *Pražský flamen* s generačním problémem rodičů a dětí a s tendencí ušlechtilé výchovnou, nebo *Jiříkovo vidění*, v němž je tak roztomile zobrazen život právě v úskalích, která čeledína Jiříka tolik lákala a tolik zklamala. Stojíme dojatí nad jemnou tragikou rozkolísaného *Strakonického dudáka Švandy*, který jde za vidinou slávy a peněz až skoro do své zkázy, a zamýšlíme se nad problematikou autobiografického *Chudého kejklíře*, při němž mohl Tyla stihnout týž osud, který stihl Moliéra při jeho „*Dohněle nemocném*“. I pohádková *Tvrdohlavá žena* a nás zaujme postavou Krakonošovou v pozadí, stejně jako se podivujeme přesně stavěnému *Bankrotáři*, kde střetnutí se světa nepoctivých bohatců s poctivými chudáky je tak markantně zobrazeno. Zpěvní hra „*Fidlováčka*“ o slavnosti pražských ševců zůstane

navždy památná svou písní, která se stala hymnou. Dramaticky však nejvýše nutno stavět velkolepě rozvrženou *Paličovu dceru*, ve které je tolik uměleckého půvabu, tolik života a pravdy, že přímo hmatatelně cítíme, jak autorův sen se mění v životní konkrétno a ve skutečnost. Je-li drama vůbec zápasem o Boha a jeho spravedlnost na zemi, je toho Paličova dcera nejvýraznějším dokladem. Jako mohutná freska rozkládá se před námi dějové pásmo o otcí-alkoholikovi a jeho poměru k dětem, zvláště k nejstarší dceři, zjemnělé přirozenou inteligencí. Osudy jeho sestry, bohaté plátenice, jsou umně do děje vpleteny s osudy syna hrobníkova. S přesností jemného mechanismu rozvíjí se tu nádherná a pevná exposice hry, zápletka se zauzluje zcela přirozeně, aby stejně přirozeně a přece jen zajímavě se zase rozuzlila a vyvrcholila v štěstí lidí, které divák musí mít rád od první chvíle.

V roce Tylova jubilea je mravní povinností všech divadelních činitelů sáhnout k jeho dílu. To nebude akt slušnosti nebo povrchního závazku společenského, nýbrž projev vděčnosti k muži, který pomáhal tvořit 28. říjen 1918 (viz premii ru jeho *Fidlovačky* v r. 1917 ve Vinohradském divadle) a 9. květen 1945. Tyl je jedním ze stupňů, po nichž národ stoupal ke svému osvobození. Pokládáme-li 9. květen 1945 za konečný bod našeho politického osvobození, bude úcta k Tylovi jen projevem radosti a díky, nikoliv však konečným vyrovnáním se s problémy, s kterými Tyl se potýkal. Ty trvají dál a proto každý styk s jeho dílem je krásnou a přísnou výzvou, abychom na ně nezapomínali, abychom bděli a bdít nepřestávali. Tyl nás naučí nejen pro vlast pracovat, ale také milovat člověka a lidstvo, jakož i chápat jeho odvěký zápas za dokonalost, k jejímuž uskutečnění na světě je i náš národ povolán.

Slovenský spevokol v Turčianskom Sv. Martine.

(K jeho pohostinskej hre na XVI. Jiráskovom Hronove.)

M. O. R.

S Maticou slovenskou, Slovenskou muzeálnou spoločnosťou, Živenou, Spolkem slovenských žien a Národnými novinami rástla i divadelná ochotnícka práca, ktorej intenzívnejší rozbeh dali už Štúrovi vrstovníci roku 1839, a to Jozef Horvát, Martin Kramár, Ján Kalinčiak, Ján Kučera, Ondrej Hodža, Ondrej Tomčík, Samuel Milec, Ján Švehla, Ján Gazdík a iní. Títo divadelní ochotníci a tí, čo po nich prišli, založili roku 1871 Spevokol, ktorého stanovky potvrdila niekdajšia uhorská vláda 2. februára roku 1872 a ktorý potom stáva sa tou syntézou, ktorá Martin na poli kultúrnom a národnom povýšila na prvé miesto. Po zrušení troch slovenských gymnázií a po zatvorení Matice slovenskej ostáva v Martine Slovenská muzeálna spoločnosť, Živena a Spevokol, ktorých členovia spolu usilovali sa na poli slovenskej kultúry nahradiť aspoň zčasti veľkú medzeru Matice slovenskej, preto ešte intenzívnejšie hrávali divadlá a spievali slovenské piesne, ktoré v dušiach slovenských ľudí vzbudzovaly posilu, vytrvalosť, odhodlanosť, bojovnosť a pre mladšiu vtedajšiu generáciu oduševnenie pre snahy o lepšiu budúcnosť slovenského rodu. Pri kolíske Spevokolu a na jeho významnej ceste neúnavne bdelo mnoho staročných slovenských rúk, srdc a duší, ktoré usilovne a obetivo

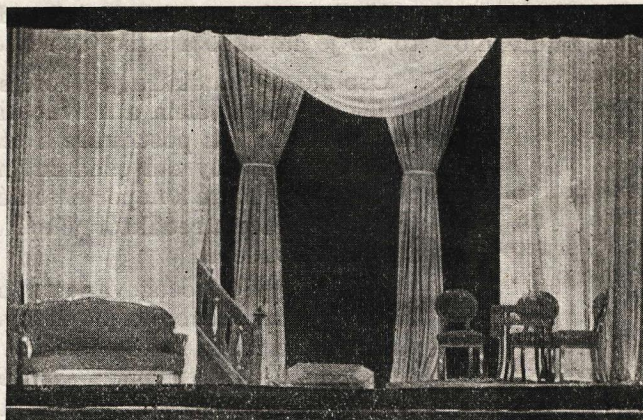
Zasedání Ústředního výboru čs. ochotnictva.

Josef Hudeček

Ústřední výbor českoslov. ochotnictva zasedal ve dnech 29. a 30. června 1946 v Turčianském Sv. Martině na pracovní poradě, která shrnovala poznatky za uplynulý čas od prosincového zasedání.

Velmi podrobně pojednával o situaci československého ochotnictva se zřetelem k chystanému divadelnímu zákonu a o jeho osnově, naprosto nepřijatelné pro ochotnictvo. Konstatována opět nevšímavost a nepochopení ministerstva školství a osvěty, které neodpovědělo ani na předloženou resoluci s požadavky, vyslovenými Ústředním výborem. S radostným uspokojením byla shledána jednotnost názorů obou účastnících ústředí ÚSODu i ÚMDOČ a stanoven příští postup, který směřuje k prosazení spravedlivých požadavků, jak o nich bude referováno u nového ministra školství a osvěty na audienci, o níž bude znovu žádáno. Československé ochotnictvo, organizované v Ústředním výboru, nastupuje novou cestu, slavuje se neúčinné skromnosti a všemi silami se bude snažit proniknout na širší veřejnost v přesvědčení, že nová doba najde ochotnictvo, vyzbrojené pev-

Molière
(Jean Jaques
Poquelin):
Lakomec
(L'AVARE)
Komedie
o 5 děj.

Scéna (látková) a představitel titulní role Harpagona: Standa Písař
(K oslavě 25leté jeho činnosti)

Kritika a ochotnické divadlo.

Fr. Petřík

Kritika bývá mnohdy slovo, jehož pojem se často řeší v ochotnických spolcích. Škoda, že v mnoha případech k tomu dochází teprve tehdy, když spolek četl o svém představení v novinách a nebyl v článku každý pochválen, počínaje napovědou a konče oponářem.

V některém spolku se objevují dvě slova naprosto stejného významu. Ve slovníku mnohého spolku však mají tato dvě prostá slova význam docela rozdílný: **P o s u d e k**, to je článek, kde je každý pochválen. Ale **k r i t i k a**, to už je, pane, slovo do pranice. To znamená po přečtení

pravou revoluci, uraženou ješitnost, repliky, hrozby, že členstvo vystoupí a spolek se rozpadne a mnohé jiné ještě zajímavější věci. Stává se, že zaslechneme tuto větu: „Ten vám jim dal kritiku!“ Ptáte-li se, jakou, otevrou na vás ústa, jste pokládán za naprostého nevzdělance, protože nevíte, že to bylo něco hrozného a urážlivého, neboť dostali kritiku. Což teprve kritik, o kterém se ví, že píše kritiky! To je přímo vyvrhel lidské společnosti, který bývá v opovržení asi tak, jako ve středověku kat.

obniecally pahriebku slovenskej rodolásky, ktorej iskierky zapalovaly nielen srdcia Martina a Turca, ale takmer celej vtedajšej slovenskej pospolitosti, ktorá prichodila na valné zhromaždenia Matice slovenskej, kým nebola zatvorená, Živeny, Muzeálnej spoločnosti a na iné národné slávnosti do Turč. Sv. Martina. Áno, boli to naši dobrí ľudia, veľkí a nezištní pracovníci, drobní kultúrni robotníci na tvrdej, nezoranej roli národa dedičnej, ktorých dar nezviedol a hrozba nesklonila. Listy zaprášených starých zápisníc a iné písomné dokumenty o tom hovoria, čiže vďaka rozprávajú túto históriu, ktorú kedysi v Spevokole tvorili: Andrej Halaša, Ján Francisci, Branislav Kadavý, Samuel Šípka, Andrej Švehla, Ján Lilge-Osikovský, Jozef Kohút, Pavol Országh-Hviezdoslav, Ján Meličko, Blažej Bulla, Milan Lichard, Miloš Pietor, Jozef Škultéty, Mária Olga Horvátová, Anna Halašová, Jozef Gašparík-Leštinský, Ján Vanovič, Anna Turzová, Mária Petrová, Berco Augustíny starší, Arnold Flögl, terajší člen opery Národného divadla v Bratislave, a iní. Už zo samých týchto známych mien možno smelo tvrdiť, že práca, ktorá vyšla z robotných rúk a umu týchto ľudí, musela zohriať srdcia a radosťou naplniť duše všetkých, ktorí verili v lepšíu budúcnosť slovenského národa.

V Spevokole hrávaly sa často pôvodné i preložené divadelné hry, čím sa vydatne dvíhala slovenská divadelná kultúra, na ktorú sa nezištne dívaly oči maďarských úradov. Práca v Spevokole, prejavujúca sa spevom a divadlom, na začiatku sústredovala sa v starej budove Matice slovenskej, kde stálo javisko, kulisne a iné pomôcky. Po zatvorení Matice slovenskej a zhabaní

nou vŕli prokázat rovnocennost práce ochotnické a profesionální. Ochotnictvo zná dnes dobře cenu své práce, nedá se vyřadit ani omezit ve své činnosti, která je věnována lidu, z kterého ochotnické hnutí vychází. Nadstranickost lidového divadelnictví přispěje k užší a bratrské spolupráci obou národů a k vzájemnému pochopení a uznání.

Ústřední výbor k podpoře svých snah a k účelům informačně propagačním bude vydávat čtvrtletní časopis „Československý ochotník“, jehož první číslo se dostane ochotnictvu do rukou při podzimním sjezdu čs. ochotnictva, který bude Ústředním výborem svolán do Prahy. Sjezd čs. ochotnictva, svolávaný k slavnostem 60letého trvání ÚMDOČ, bude mít ráz propagačně demonstrační za účelem veřejného stanovení požadavků ochotnictva a jeho zapojení do celostátního života kulturního i uznání obou složek jako jednotné organizace pro země české (ÚMDOČ) a Slovensko (ÚSOD).

Projednáním otázek organizačních a uměleckých, zvláště celostátní soutěže končilo jednání Ústředního výboru, které se konalo v duchu upřímného a srdečného bratrství, v naprosté shodě a porozumění.

Vyzvednutí nutno pohostinnost a starostlivost ÚSODu o delegaci ÚMDOČ, která byla zastoupena starostou Josefem

Bylo by na místě říkati zásadně článkům, které jednájí o provedení divadelního představení, posudky a lidem, kteří tyto články píší, posudkáři. Hráti divadlo je činnost veřejná, za divadlo návštěvník platí, proto každý návštěvník má plné právo říci, co se mu na představení líbilo nebo nelíbilo. Ochotník je veřejně činný a proto podléhá veřejnému posouzení. Posudkář je jeden z mnoha návštěvníků, který má také plné právo říci, co se mu na divadle líbilo nebo nelíbilo a mimo to má schopnost písemně to zpracovati. Princip by byl stejný, řekne-li to nebo napíše, jenom forma je rozdílná. Jsme pouze lidé a nemůže nikdo chtít, aby si každý pamatoval vše, co kdysi řekl. Může se také stát u mnohých lidí, že jednou něco řeknou a jindy to poprou.

Jinak je to s věcí tištěnou. Takový časopis se neomezí pouze na úzký kruh, jako slovo mluvené, ale tisk slouží nebo alespoň má sloužit celku. Posudkář v novinách si toho musí být vědom a podle toho se zaříditi. V časopise se nám nepředstavuje posudkář osobně, ale pouze jeho myšlenky, přenesené tiskem na papír. Nezáleží nám na tom, kdo to napsal, ale záleží, co je napsáno a jak je to napsáno. Podobně je tomu i v literatuře: Nezáleží nám na tom, je-li spisovatel malý nebo velký, tlustý nebo tenký, obyčejně ho vůbec osobně ani neznáme, ale záleží nám na jeho knize. Někdy se stane, že některého spisovatele nezná nikdo, ale známe jeho literární tvorbu, a to nám postačuje. Proto se obyčejně dnes praktikuje, že pisatel posudku neuveřejňuje své jméno, ale pouze značku, kterou zná redaktor časopisu a zachová ji jako redakční tajemství. Je to lepší, neboť nezná-li ochotník po-

sudkáře, nemohou v něm klíčiti špatné myšlenky, že posudkář je příbuzný s tím a s tím a má známého toho a toho. Pak každý čteme pouze to, co je napsáno a o nic víc se nezajímáme.

Osobnost posudkáře je vedlejší, hlavní je posudek. Je nesmyslem a naivností, chce-li spolek mermomocí znáti posudkáře a přímo bombarduje redaktora, aby mu oznámil jméno. Redakční tajemství je svaté a neporušitelné, udržuje dobré jméno redakce a redaktor je zpravidla neoznámí ani před soudem.

Posudek pro posuzované je obyčejně dvojí: buď příjemný, nebo nepříjemný. Příjemný posudek je ten, kde každý posuzovaný je chválen a posudkář ukazuje pouze dobré stránky představení. To ještě neznámé, že takový posudek musí býti správný. Nepříjemný je takový posudek, kde ukáže posudkář i vady, chyby a nedostatky hry. To však neznámé, že takový posudek by byl špatný. „Pro pravdu se lidé velice často hněvají,“ říká staré přísloví, a proto se stává, že takový posudek, i když je naprosto pravdivý, vzbudí v posuzovaných nevoli. Snad se ještě nikdy nestalo, aby se herec bránil proti tomu, když jej posudkář nezaslouženě pochválil, obyčejně však se stává, že se brání, mnohdy i docela hrubě, když jej posudkář zaslouženě napomenul pro špatnou hru. To již tak bývá v lidské povaze.

Nejlepší pravidlo, jak se má posudek psát, by bylo asi toto: „Piš jak vidíš, slyšíš a dovedeš!“ Jak se má posudek číst? Předně několikrát, ne jednou a vždy v klidu. Potom o věci přemýšleti, chápati posudek tak, jak je podáván a viděti v posudkáři svého rádce a přítele, neboť žádný posudkář není naším nepřitelem! Zmínil jsem se

celého jej majetku, teda i tejto budovy, aby sa uhorská vláda neulakomila i na tento majetok Spevokolu, javisko, kulisne a ostatné potreby boli poodnášané do súkromých domov, rodín, kým sa nevybudovala dvorana ivánkovo-fábrovská, čo sa stalo dňa 26. septembra 1875. Divadlá a koncerty sa potom stále tu odbavovali až do roku 1899, keď sa Spevokol presťahoval do budovy Národného domu, ktorý sa verejne menoval len „Domom“, lebo úradný titul „Národný“ z tendenčných politických príčin úradu nepovolili. Prvé divadelné predstavenie v tomto novom stánku bolo tohože roku na Silvestra, teda na pohodlnejšom javisku, ako bolo v ivánkovo-fábrovej dvorane. Javištné zariadenia inštalovaly sa podľa návrhov Jozefa Kohúta, ktoré boli systému uličkového s prospektmi na 22 válcov, ktoré boli umiestené na drevenej konštrukcii. Stĺpy tejto konštrukcie tvorili 5 uličiek, do ktorých aj izbová dekorácia stavala sa rovnobežne. Osvetlenie bolo zo začiatku petrolejové, neskoršie acetylénové a až roku 1914 dostalo javisko elektrické osvetlenie a vtedy zariadili sa aj kulisne bočné, ktoré sa stavali pozdĺž stĺpov. Spevácky odbor a divadelný súbor Martinského spevokolu splnili v ťažkých časoch našej národnej poroby veľkú úlohu, lebo verily, že idea slobody kultúrnej a politickej patrí rovnako i Slovákom. Predný divadelný pracovník, niekdajší režisér Národného divadla v Bratislave, napísal v časopise „Naše divadlo“ o martinských divadelných dejateľoch a o Spevokole toto: „Martinský národný dom so svojim javiskom a okolo neho sruženými pracovníkmi možno pokladať za naše predprevratové Národné divadlo, v ktorom sa odzrkadľo-

Hudečkom, miestostarosty Ing. V. Sommer-Ryduvanem, P. Holcem, Š. Čápem a kultúrnym referentom prof. O. Minárikem. ÚSOD zastupovali predseda Dr. Marták, místopredseda Ivan Turzo, Jan Kováč, Karol Izakovič, Berco Augustiny a Cyril Toman.

Jako hosté boli prítomní osv. inspektor pro školství a osvětu Martin Jancuška a zemský inspektor osvětové rady moravské Skála.

Žádáme kulturní domy!

Cyrda Bláha

V prvních dnech revolučních se na všech stranách slibovalo.

Slibovalo se i nám, lidovým divadelníkům: Proklamovaly se kulturní domy, tento velký nedostatek moravských měst a obcí. Každá politická strana si uměla pro sebe zajistiti dům, kterého snad ani nepotřebuje, pro divadlo však domů nebylo. Nemýlím se jistě, tvrdím-li, že lidové divadelníci nedostali v žádném městě ani na vesnici přidělen dům po Němcích. Přímou to bolí, jak jsou ochotnické scény opomíjeny a při tom tyto spolky hrají ve zcela nevyhovujících sálech, jsouce odkázány na milost a nemilost majitelů těchto budov.

Dokud nebudeme míti pořádné divadel-

dříve, že práce ochotnická je činnost veřejná a jako taková podléhá veřejnému posudku, a platí to ovšem v plné míře také o spisovateli hry. Spisovatel hrou vydělává, dostává autorský honorář. K výdělku přispívá návštěvník divadla a proto má každý plné právo říci své osobní mínění i o hře.

Člověk, který chce posudek podati písemně, musí se na něj také připravit. Předně musí vědět, kdo hru napsal a co napsal spisovatel ještě jiného: Máti svůj ucelený názor o tvorbě spisovatelově. Mnohdy se stává, že posudkář je jediný, který účinkujícím poví něco o spisovateli hry, jiný by jim to kolikrát ani neřekl. Posudkář si má, pokud je to ovšem možné, přečísti hru předem, a to několikrát, po divadle znovu a promítnouti si v duchu celý děj, jak jej spatřil na jevišti. Protože v časopisech bývá věnováno posudkům málo místa, omezujeme se dnes pouze na vytýkání chyb. Hraje-li někdo dobře, nebudeme mu to široce vysvětlovati. Superlativními po-

sudky se stává, že jimi vzbudíme ješitnost a za čas máme po dobrém herci. Posudkář má býti naprosto spravedlivý a pravdomluvný. Když je toho třeba, má vytknouti chyby i člověku, se kterým jej pojí rodinné svazky nebo i veliké přátelství. Hlavní jeho snaha musí vésti k divadelnímu představení, pokud možno dokonalému. To neznamena, že posudkář musí býti hercem a že musí zahrát hru lépe, než posuzovaný. Posudkář nemusí vůbec divadlo hrát, bývá ovšem lépe, když divadlo hraje. Dirigent v operě také nedovede zazpívat sopránové h a řídí operu a rozumí ji.

Aby posudek nebyl nezáživný nebo jednotvárný a aby zajímal i osoby, při hře nezáčastné, řeší jej posudkář někdy vtipně, buď jako veselý článek, nebo jako satiru. Nejlépe by bylo, kdyby se posudkář omezil pouze na vytýkání chyb a vad a naznačil, jak by bylo chybu možno napravit. Chvála dovede ubíjet, ale výtka umí vzpružit a vypnout k lepší činnosti. (Dokonč. příště.)

Pražská divadla od 1. února do 31. května 1946.

Jiří Jesenius

Divadelní sezona, vlastně první organizovaná divadelní sezona se skončila. Zkušenosti z této sezony bude jistě použito jako základu k novému řešení našeho divadelního života. V našich přehledech jest zachycena činnost pražských divadel od revolučních dnů až do dneška a bylo by zajímavé, kdyby takto byla také zachycena práce divadel mimopražských, aby tak byl celkový přehled pro budoucnost. V měsíci únoru bylo v Praze 17 premier, v březnu 18, v dubnu 18 a v květnu 17. Celkem tedy za čtyři měsíce 70 premier.

Národní divadlo má podíl na tomto počtu 5 premierami. Opera uvedla 2. března znovu operu Karla Kovařovice „Psohlavci“, pojednávající o chodském sebevědomí a povstání. V pátek 15. března byla provedena nová inscenace Janáčkova operního dramatu „Její pastorkyňa“ pod taktovkou Karla Nedbala. V úterý 30. dubna došlo konečně k dlouho očekávanému provedení novodobého díla zpěvoherního „Maryša“ od E. F. Buriana, jemuž podkladem bylo drama bratří Mrštíků. Balet uvedl v pátek 22. února Nedba-

lovu osvědčenou „Pohádku o Honzovi“ a 28. března provedli Rímského-Korskova „Šeherezádu“, „Sifid“ od Chopina a „Polovecké tance“ od Borodina.

Stavovské divadlo mělo 7 premier. V sobotu 16. února obnovilo G. B. Shawovu hru „Pygmalion“, v níž tento z největších žijících dramatiků vykreslil typ profesora, který ze zanedbaného děvčete periferie vytvoří anglickou lady. V sobotu 23. února bylo provedeno po prvé Vančurovo zpracování Kolárova dlouho oblíbeného „Pražského žida“ v pozorné režii J.

valo veľa kultúry i politických snáh nášho predprevratového života pred rokom 1918.”

Pri tejto príležitosti treba spomenúť, že i Slovenské komorné divadlo, teraz štátne profesionálne divadlo v Turčianskom Sv. Martine, bolo založené hlavne za spolupráce Spevokolu, lebo hráva na javisku Spevokolu a z jeho členov-ochotníkov títo sa stali jeho profesionálnymi údmi: Nad'á Hejná-Pietrová, Viera Kubenková, Elena Krčová, Anna Kováčiková, Eugen Medek, Ivan Turzo ako riaditeľ Slovenského komorného divadla a Viliam Najšel, kulisár.

Ďalej pýta sa povedať, že členovia Spevokolu výdatne podporovali niekdajšie rozhlasové relácie, vysielania z Turč. Sv. Martina, najmä divadelné predstavenia, o ktorých prišlo veľa gratulácií i z Čiech a Moravy — našich bratrov Čechov — ochotníkov, ktorí najmä za bývalej okupácie Nemcov osobitne precítili význam divadelného slova, povedaného z Turč. Sv. Martina na vlnách éteru, ktoré oduševňovali vo viere a v túžbach, že sa po druhej svetovej a nejbeštialnejšej vojne znovu sídu slovenskí a českí ochotníci, aby potom zasa znovu spoločne zveľaďovali naše ochotnícke divadelné umenie drahej nám ČSR, ktorú už nikdy viac a nikto nesmie rozdeliť a rozbiť.

Ďalej ešte osobitne treba zdôrazniť, že ešte pred slovenským národným povstaním, práve pri nacvičovaní divadelnej hry „Tanec nad plačom“ od Petra Žvona, Františka Kudláča, režiséra a rodáka z Kyjova, vzalo a zatvorilo slovenské Gestapo. Ďalej, že

ní sály, nemôžeme ani počítati s tým, že ochotnícke soubory splní své poslání, jak by bylo jejich povinností. Uvážíte-li, že někde se ochotníci nedostanou na jeviště dříve než o generální zkoušce a jinde musí žádati tři měsíce předem za zapůjčení sálu, vidíme, že takové poměry jsou neudržitelné a musíme žádati nápravu.

Lidovi divadelníci vykonali za svého působení kus záslužné práce: Za doby okupace byli to právě lidovi divadelníci, kteří pomáhali všem vrstvám lehčeji snášeti útrapy války a neshovody. Mnohdy to byly jen ochotnícké spolky, které se staraly o skutečnou kulturní práci a to zvláště na vesnicích.

I když lidovi divadelníci jsou si vědomi hesla, že za práci pro vlast se neplatí, musí přece připomenout vládním činitelům, že jejich požadavky jsou zcela oprávněné a na místě. Je pro nás více méně národní ostudou, že ani ústředí nemá svého reprezentačního stánku, zatím co některé politické strany v jednom městě vlastní hned budov několik.

Čtvrt milionu organizovaných ochotníků žádá příslušné činitele: Postarejte se lidovým divadelníkům o kulturní domy, aby se mohli ještě s větším úsilím věnovati své divadelní práci. Zejména Morava je po této stránce pozadu za Čechami. Dokud nebudeme mít vlastní budovy a

Honzla. V sobotu 9. března objevila se na scéně „Vinice“ od manželů Tomanových o tvrdošíjném chalupníkově, který přes čestná protivenství vydupe ze země vinici a s nasazením vlastního života ji také udrží. 28. března dostává se na scéně prvotina mladého amerického spisov. Roberta Ardreye „Skála blesků“, dílko umělecky závažné, jehož ústřední postavou jest americký novinář, který v rozvráceném světě mezi dvěma válkami si zoufá nad civilizací a utíká na opuštěný maják v Michiganském jezeře, kde v samotě přichází k názoru, že za lepší zítřek nutno také bojovat. Romanopisec Zdeněk Němeček dostává se na scéně 13. dubna svou novou hrou „Penězokaz“, jejíž děj jest zasazen na Sicílii r. 1206, kdy vyhoštěný princ Bruno se vrací, aby znovu získal trůnu. Získává lid falešnými penězi a za tuto tragickou vinu hyne sebevraždou. K 70. narozeninám národního umělce Václava Vydry st. sehrána 29. dubna Gorkého silná hra „Jegor Buljčev“, která jubilantovi dává možnost k rozvinutí jeho velkých hereckých schopností. A konečně 18. května objevuje se znovu dramatik a divadelní kritik Edmond Konrád hrou „Skrívan a smrt“ z doby Velké revoluce francouzské, jejíž ústřední postavou jest herečka René Ladoumergueová.

Městské divadlo vinnohradské mělo 4 premiery. Obnovilo 22. února Molièrovu komedii „Zdravý nemocný“ s mimořádným výkonem V. Řepy a Jiřiny Štěpničkové. 13. března byla znovu uvedena mravoličná hra G. B. Shawa „Pekelník“, příběh z dob bojů Severoameričanů s Angličany v 18. století. V úterý 16. dubna setkáváme se opět se slavnou hrou A. P. Čechova „Višňový sad“, jejíž provedení moskevskými je nezapomenutelné. Dne 14. května proveden Hofmeistrův přepis Goldoniho hříčky „Zpívající Benátky“,

plně lehké gracie a milostných dialogů.

Realistické divadlo mělo 5 premier. V sobotu 23. února provedlo Shakespearovu vesel. „Veselé paničky windsorské v novém překladu E. A. Saudka. Dne 6. dubna uvedlo „Peníze a přátele“ od M. J. Saltykova-Šcedrina, 13. dubna H. Ibsenovo drama „Opyry společnosti“, v sobotu 4. května seznámili jsme se s F. Knorrovou hrou „Setkání v noci“, příběhem z velké vlastenecké války. Ve spolupráci s Divadlem mladých diváků režiséra Dismana uvedlo pro děti 14. března hru o prvním vzletu balonu bratří Montgolfierových „Letíme do nebe“ od Jar. Panenkového.

D 45 mělo 5 premier. Ve středu 20. února uvedlo zpracování E. Rostandova „Cyrana z Bergeracu“, 12. března Burianovu dramatisaci Dostojevského povídky „Bílé noci“. V úterý 9. dubna provedlo divadlo J. Schrichovu dramatisaci povídky „Třírohý klobouk“ od španělského novelisty de Alarcóna a to pod názvem „Corregidor“, ve středu 1. května proveden byl Máchův „Máj“ a 5. května další dramatisace a to tentokrát Ivana Olbrachta „Žalář nejtemnější“.

Divadlo 5. května mělo 8 premier. V úterý 12. února byla to závažná premiéra francouzského čelného dramatika Jeana Anouilha „Antigona“ na stejnojmenný antický motiv, 22. února byla uvedena slavná opereta Hervéova „Mamzelle Nitouche“ v režii osvědčeného Oldř. Nového, 13. března bylo provedeno taneční drama „Don Juan“ s hudbou V. Kašíka, 3. dubna bylo pochybené provedení největší dramatické básně „Hamlet“ od W. Shakespeara, 6. dubna scénicky provedena báseň Svatopluka Čecha „Ve stínu lípy“, 16. dubna z Národního divadla známá opera Čajkovského „Piková dáma“, 4. května silné a ponuré drama

z doby poroby českého lidu „Mrtvé moře“ od Jiřího Mahena a konečně 5. května o prvním výročí pražského povstání scénická reportáž A. Dvořáka a J. Šmidmajera „Holýma rukama“, zachycující události z loňských květnových dnů.

Malá scéna měla 4 premiery: V pátek 15. února obnovila alžbětínskou hru Ben Johnsona „Lišák Volpone“, známou z provedení ve Vinohrad. div. r. 1927, 22. března uvedla po první Roger-Ferdinandovu franc. bulvární veselohru „Osmnáctiletí“ ze středoškolského prostředí, 17. dubna vystřídala tuto hru britskou detektivní hrou Johna B. Priestleye „Inspektor se vrací“, která jest jakýmsi zrcadlem své doby a 24. května měla závažnou premiéru silného dramatu Maxima Gorkého „Vassa Železnovová“, odhalující mravní úpadek carského Ruska.

Disk (Studio konservatoře) mělo roztomilou premiéru 27. února ve hře G. B. Shawa „Androkles a lev“ a 27. května provedlo slavnou komedii R. C. Sheridanova „Škola pomluv“. Mimo to uvedlo 1. května večer české a sovětské poesie pod názvem „1. máj“ a 5. května pásmo pod názvem „Náš máj“.

Studio Nár. div. mělo 5 premier: 22. II. zparodovalo hru V. K. Klicpery „Jan za chrtu dán“, 29. III. provedlo křehkou a básnickou komedii Ch. Vil-draca „Koráb Tenacity“, odehrávající se v evropském přístavě, v sobotu 4. května předvedlo pásmo „Národní hrdina Julius Fučík“ a 7. května pásmo lidových her a zpěvů „Ty, který zpíváš nyní“ na paměť mladého divadelníka Zdeňka Stránského. Ve čtvrtek 23. května uvedlo jako premiéru vlamskou pohádku G. M. Martense „Flamendři v ráji“ v zpracování André Obeye, silně připomínající Drdovy „Hrátky s čertem“.

za slovenského národního povstania väčšina jeho členov aktívne sa zúčastnila na povstaní, boli väznení, ba i na smrť v nemeckých koncentrákoch utýraní, a to: Ivan Ďurička, tajomník Spevokolu, Jozef Šťastný, profesor Milan Štarke a Eduard Bulla, niekdajší aktívni členovia dramatického odboru Spevokolu. Týmto veľkým mŕtvym divadelným ochotníkom Spevokolu patrí nehynúca vďaka za prácu, ktorú vykonali na poli slovenského divadelníctva, a za znovuoslobodenie slovenského a českého národa zpod jarma nemeckého.

Martinský spevokol neslúžil len slovenským kultúrnym snám divadelným v Turč. Sv. Martine, ale patria ony celému slovenskému a českému národu a takto sa i zahruntovali v jeho tradíciách. Nehral a nespieval len v Turč. sv. Martine a pre Martin, ale celému národu. Po prvej svetovej vojne roku 1918 táto práca sa ešte do širších dymenzií rozšírila, vlastne prežívala svoju renesanciu, z ktorej vyšlo i naše Ústredie slovenských ochotníckych divadiel, i spomínané Slovenské komorné divadlo.

Dnes, keď slovenský Spevokol z Turč. Sv. Martina má reprezentovať ochotníctvo z celého Slovenska v Hronove, v rodisku veľkého Alojza Jiráska, bolo treba aspoň toľko povedať pre nás českých a slovenských ochotníkov, ktorí práve v tomto historickom mestečku podávajú si bratskú ruku pre budúcu najužšiu spoluprácu v znamení „chceme a budeme i ďalej my i čo po nás prídu hrať to milé, pekné a krásne divadlo“, o ktorom veľký francúzsky básnik Viktor Hugo povedal: „Je to ozaj mocný hlas ľudu, ktorý sa podobá hlasu božiemu.“

divadelní sály, nebudeme moci ťažne konať své divadelní poslání a bude to jen, bohužel, improvizování anebo skutečně „ochotničení“, jak se nám často vytýká.

Svépomoc českých ochotníků. Pod tímto názvem otisklo Svob. Slovo dne 22. II. zparodovalo hru V. K. Klicpery v žižkovské Přítomnosti. Píše: Ve středu 19. června se v sále žižkovské Přítomnosti sešla reprezentace pražského okrsku ÚMDOČ, která sdružuje čtvrt milionu ochotníků. Pozvání zástupcové ministerstva školství a zemské rady osvětové se nedostavili. Byli by zde slyšeli, kdo vskutku dělá u nás divadlo a co je podkladem divadelnictví. V návrhu se zapomnělo na ochotníky, ačkoliv tvoří v Praze i na venkově jádro divadelního publika. Ochotníci na venkově budují divadelní sály a kamenná divadla, aby profesionálové měli kde hrát. V důvodové zprávě k divadelním zákonům není o ochotnících ani čárka. Proto se rozhodli na středěních schůzi k boji proti těm, kdo je podceňují. Vybudovali si sami v Praze velkou ochotnickou scénu, která jim byla před rokem slíbena ministrem školství, ale nezadána, ačkoliv jeden ředitel dostal divadel pět a čtvrt milionu ochotníků nic! (z m. a.)

Divadlo Větrník mělo 2 premiery. Ve čtvrtek 7. března Marc Connellyho legendu o černošském Pánu Bobu „Zelená pastvíska“, na kterou zřejmě nestačilo a 16. května dramatisaci Dumasových nehynoucích „Tři mušketyři“ a to od nejmenovaného adaptátora pod názvem „Všichni za jednoho — jeden za všechny“.

Divadlo kolektivní tvorby, dosud hledající směr, mělo 3 premiery. V pátek 22. března to byla nenáročná komedie Noela Cowarda „Rozmarný duch“ na duchařské thema, 17. dubna málo náročná vesel. z počátků sovětské dramatiky „Cizí dítě“ od V. Škvarčina a 17. května pásmo „Haškův poslední podnik“ od F. Sauera o vzniku Haškovy knihy „Švejk“.

Nové divadlo zakončilo 30. května pražskou sezonu a odjelo na pohostinské hry po českých a moravských městech.

Divadlo satiry po svěžím „Cirkuse plechovém“ provedlo 2. března

další satirické pásmo „Zvláštní vydání“.

Satirická scéna FF uvedla 8. února novou aktualitu „Dneškem k zítřku“.

Rozmarné divadlo mělo 2 premiery. V pátek 29. března byl to „Dvojí majestát“ od Jana Snižka, jakési parodické zrcadlo, zasazené do doby Rudolfa II., a 8. května veselohru z revoluční doby „Prapor“ od J. V. Rošulky a B. Vrbského.

Divadlo v Karlíně mělo 5 premiery: 1. února „Balety 1946“, 26. února Sardouovu vesel. „Madame Sans-Gêne“ v operetním hávu, 28. března Weissova „Revisor“, 26. dubna Fallovu operetu „Rozvedená paní“ a 16. května Kalmánovu operetu „Hraběnka Marica“.

Tylovo divadlo mělo premiéru 12. dubna a to ruské operety „Svatba v Malinovce“ od Borise A. Alexandrova.

Divadlo u Nováků provedlo 2. dubna veselohru s písničkami, kterou napsal Štěpán Trinkule pod názvem „Tam a zpět“.

Pražské divadlo pro mládež uvedlo 20. února J. Švarcovu dramatisaci pohádky H. Ch. Andersena „Sněhová královna“, v neděli 24. února „Dvě Maryčky“ od V. Říhy a 24. dubna Skálovu dramatisaci Verneových „Dvou roků prázdnin“.

Divadlo mladých pionýrů mělo 2 premiery a to 18. února roztomilé hry V. Vaňatky „Jak květiny přezimovaly“ a 29. dubna jugoslávské hry Branko Čopiče „Úderník“, v níž se mísí pohádkový svět zlidštěných zvířátek se světem mládeže. V tomto divadle sehrál také několik představení ruský dramatický kolektiv při spolku „Maxim Gorkij“ a to 2. března Dostojevského „Strýčinkův sen“ a 9. března Ostrovského „Vlastní lidé se vždy srovnají“.

1846

Jan Vondráček (Pokračování.)

Dobruška.

Tylova původní novinka „Paní Marjánka, matka pluku anebo Ženské srdce“ stala se r. 1845 a v letech následujících repertoírním kusem téměř všech našich venkovských ochotníků. V Dobrušce ji hráli v prosinci r. 1845 dvakrát a to s takovým úspěchem, že divadlo bylo přeplněno. Zpěvy, v činohře obsažené, uvedl v hudbu místní učitel F. Novák. V Dobrušce byli vůbec hudby milovní, o čemž svědčí houslový koncert krajana, rodáka z Bystřeho Josefa Herziga, uspořádaný v neděli 5. a pak 13. dubna 1846 v místním divadle. Byl prý to koncert uchvacující, neboť, jak o něm referoval Josef Roštlapil, prováděl Herzig na svých houslích přímo neslýchaná kouzla. Ochotníci se přihlásili až na podzim a dávali v neděli před svatým Václavem (27. září 1846) a pak hned druhý den na sv. Václava Raupachův obraz ze života „Mlynář a jeho dítě“. Podle tehdejšího zvyku, kdy divadlo ochotnické se vždy hrálo k nějakému dobročinnému účelu, věnovali ochotníci z Dobrušky celý výnos zmíněných dvou představení pohořelým v Miletíně a v Malšovicích u Hradce Králové.

Doubravice.

V Doubravici nebo také Dobrovici u Mladé Boleslavi má ochotnické divadlo starou tradici, jak to známe ze zprávy Josefa Seemanna, měšťana a mistra oděvníckého, který r. 1849 sepsal stručně počátky divadelnictví v Dobrovici, při nichž vydatně sám účinkoval.

Do r. 1845 uvedli dobrovičtí ochotníci na 50 představení na své jeviště a odvedli ústavu pro chudé celkem 1389 zl. 56 kr. Nedbali námitek, proč také někdy nehrají německy a zdůraznili, že v městě takovém, kde pouzí Čechové přebývají a

jenom svému českému mateřskému jazyku nejlépe rozumějí, byl by to přímo nesmysl německy hráti.

Koncem roku 1845 již v čase adventním začali znovu hráti ve prospěch ústavu pro chudé a provedli v listopadu tři hry: „Prostota venkovská“ (16. XI.), veselohry „Všichni se hašteří“ a „Ženských se štítí“ (30. XI.). V prosinci uvedli na jeviště frašku „Tlačkač“, vesel. „Čtyři strážníci na jednom stanovišti“ (14. XII.) a činohru „Loupežníci na Chlumu“ (26. XII.).

Nový rok 1846 zahájili představením Tylovy „Marjánky, matky pluku“ (11. ledna). Ačkoliv při dřívějších hrách počínali si vždy s velikou pilností, takže hojné pochvaly nacházeli, provedli Tylovu Marjánku ještě lépe, jen aby dokázali, že dovedou hráti v novém duchu Tylově. Jakkoliv všichni účinkující hráli dobře, přece zvláštní pochvaly došel ředitel ochotníků Josef Seemann jako režisér i herec a jeho dcera Terezie Seemannová.

Vliv dobrovických ochotníků na národní uvědomění byl patrný i v tom, že se odebíraly české knihy tehdy vycházející (Tylovy spisy, Kodymovy nedělní zábavy, Bačkorův Malý vypravovač) a časopisy (Květy, Česká včela, Pražské noviny) a tvořily se čtenářské kroužky (spolky), což všechno přispívalo k tomu, že se česká národnost víc a více vzmáhala.

Dvůr Králové.

Dvůr Králové byl jako tak mnohá naše venkovská města sužován v letech čtyřicátých německými „poputními“ společnostmi hereckými, které nudily české obecnstvo provozováním německých her. Náleželo to ke zvláštní krátkozrakosti ředitelů takových společností hereckých, že

se nesnažili nikterak přihlídnouti k potřebám národním, ač jim to nezřídka výslovně bylo zdůrazněno a viděli také, že český lid německé hry nechce a je nenavštěvuje. Zato když se s pomocí českých ochotníků odvážili na českou hru, ihned obecnost potěšili. Tím větší byla radost všech, jestliže se této záslužné práce chopili domácí studenti.

O prázdninách r. 1846 otevřeli místní studující příčině J. Brdičky, F. a H. Landroka české divadlo s úmyslem pomáhati procitlému národnímu uvědomění, šířiti vlasteneckého ducha a podporovati i účel humanitní, t. j. zřízení nemocnice pro chudé (chorobince) ve Dvoře Králové.

Získali ke spolupráci i domácí ochotníky a za poměrně krátkou dobu prázdnin se hráli čtyři divadelní hry. Byly to Klicperova veselá aktovka „Rohovín čtverrohý“, Tylova rovněž veselohra o 1 jedn. „Oba šelmý“, veselohra ve

3 jedn. od J. N. Lhoty „Vyzvědač“ a Tylova dvouakt. vesel. „Nalezenec“. Veškeré osoby „z ochoty hrající“ slavně sobě počínaly, jak o nich napsal dopisovatel „Květů“ J. Pelikán. A všichni občané se těšili, že počínání studentů, tak chvalně započaté, v příštích letech se bude opakovati, což se také stalo.

Královédvorští ochotníci účinkovali též při vzpomínkových slavnostech na památku nalezení Rukopisu královéhradeckého, při nichž se deklamovalo, zpívalo, hrálo a pronášeny byly příležitostné proslovy. Tak při vzpomínkové besedě 16. září 1846 slyšeli návštěvníci Rubšovu „Obranu ženského pohlaví“ (slečna Šípová), Tylovu „Korunu všech krásek“ (slečna Brejlová), báseň „Opustěná růže“ (slečna Řeřichová), úryvek z Vocelových „Přemyslovců“ (p. K. Hase), kterážto všechna čísla přijata byla s „nevýslovným potleskem“.

(Pokračování.)

60 let ÚMDOČ.

Výzva čs. ochotnictvu! *Nezapomeňte, že 10. listopadu t. r. se sejde veškeré čs. ochotnictvo na sjezdu v Praze. Připravujte se a získávejte zájemce!*

Ústř. výbor čs. ochotnictva.

Soutěžní poznatky.

Josef Hudeček

Zemské soutěže jsou ukončeny, soubory pro XVI. Jiráskův Hronov jsou stanoveny a je tedy možno pohovořiti si o celém průběhu soutěže, jejím výsledku a případně ji i zhodnotiti: Je zřejmé, že budou soutěží někteří spokojeni, jiní nespokojeni. To bude při každé soutěži. Nutno však soutěž připravit tak, aby těch nespokojených bylo stále méně a méně.

Proposice, které jsou připraveny pro celostátní soutěž v roce 1947, snaží se ze soutěže vytvořiti záležitost, která by se dotkla kořenů každého spolku. Právem bylo hovořeno velmi často o spolcích, které celý rok pracovaly po svém, nevšímalý si příkazů ÚMDOČ a okrsků, neplnily povinnosti organizační ani umělecké. Do soutěže se však „vytáhly“ hodnotnou hrou, kterou dobře sehrály a dosáhly cti býti jedním z mála souborů, které reprezentovaly ochotnictvo při celostátním festivalu v Hronově. K těmto skutečnostem je přihlíženo v novém soutěžním řádě, jehož podmínky budou tvrdým oříškem pro každý soubor. Ponechme však tuto záležitost na pozdější dobu, neboť se stane ještě předmětem mnohých debat. Je jisto, že má-li býti soutěž stále vyšší úrovně, musí být podmínky těžší.

A povinností všech spolků bude jim dostát. Vratme se však k soutěži, právě skončené a povězme si něco o zkušenostech, které nabývá soutěžní komise a o chybách, které jsou všeobecnými!

Konstatujme objektivně, že průměr soutěžících spolků nedosáhl vlivem poměrů porevolučních té výše, na které bychom je rádi viděli. Zajímavé však je, že bodové rozdíly mezi jednotlivými soubory jsou velmi malé a často rozhodovaly desetiny i setiny bodů o pořadí. Potěšitelná je úroveň reprodukční a snaha po dobré jevištní řeči. Samozřejmě, že i zde se chybuje, ale pokroky, které se jeví v posledních třech až čtyřech letech, jsou očividné a radostné. Vliv divadelního školení se zde jasně projevuje. Předností se stává zcitování hereckého projevu mimického, i když někdy se pokulhává v pohybu a gestu. V jednom však nejsou soubory na výši. A to je zvládnutí projevů komparsních, scén davových jak po stránce scénické, aranžovací, tak i v hereckém projevu, gestu a hlasu. Práce režijní se zde nesetkává s úspěchem a chyba bude oboustranná, jak u herců, tak i režisérů. Komparsní děje se podceňují, péče o ně je malá, nutno se jí mnohem více věnovat, znovu a znovu propracovávat. Naši režiséři nepochopili

XVI. Jiráskův Hronov

Divadlo Hanácké obce Prostějov

Postavy ze hry

Karla Čapka

R. U. R.

(Rossum's Universal Robots)

kolektivního dramatu o vstupní

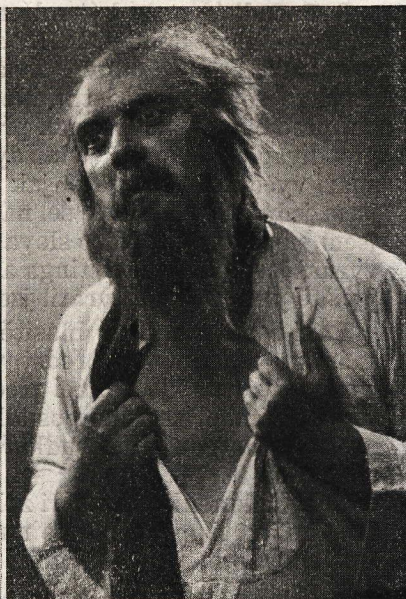
komedii o 3 děj.

(Rež. Th. Leitner)

Nána, Helenina chůva — M. Novotná

Stavitel Alquist, šéf staveb R.U.R. —

Th. Leitner

ještě dost dobře, jaká mohutná síla jevištního projevu je skryta ve scénách davových. Profesionální divadlo v tomto směru pokročilo značně před nás. Jestliže máme určité úspěchy v práci s jednotlivými herci, kde podání rolí se zbavilo pathosu, ale i jednotvárného přednesu, zvroucnělo prožitím herecké postavy, zdokonalenou mluvou, často už ukázněným gestem a mimickým výrazem, ztrácíme hodně ve výstupech, kde tíha hry spočívá na komparsu a davu. Tempo hry se zde zpomaluje, zjevuje se bezradnost, nehybnost celku i jednotlivců. Zde musí režisér přesvědčit, že každý herec davu je postava s vlastním gestem, projevem i výrazem. Spojením všech projevů jednotlivců získáváme teprve životný

kompars, který není nemyslitelným strojem, ale velmi důležitou součástí hry. Na komparsech ztroskotávali i režiséři největších scén. Na komparsech však stavěli mnozí režiséři svoji uměleckou pověst a slávu.

Na hronovské scéně uvidíme hry s davovými scénami: Jan Hus, Zuzana Vojířová, Falkenštejn i R. U. R. Pozorujme a učme se hledat chyby a odstraňovat je! Dohánějme, co jsme zanedbávali! Ucelené představení ve všech výstupech jednotlivců i komparsu musí být naším úkolem. To je nejen práce režiséra, to spočívá i na hercích. Zde musíme mluvit o opravdové práci kolektiva, která bude úspěšnou, pochopí-li ji obě pracovní složky.

Matiční jubilejní divadelní soutěž.

Otto Minářík (Pokrač.)

5. Jsme zásadně proti tomu, aby posudkáři byly osoby, stojící mimo ÚMDOČ. Jsme soběstační a mezi námi je příliš mnoho čestných a poctivých pracovníků, než abychom je musili hledat mimo. Vždyť samo ochotnictví, které musí být placeno velikými oběťmi, prokazujícími lásku, které je málokdo schopen v jiném působení — svědčí o poctivém zanícení pro nehonorovanou práci, z níž plyne spíše škoda než užitek. Tito lidé jsou čestní, protože pro celek se dnes dovedou obětovat jen nejlepší z nejlepších. Nabudeme k nim plné důvěry, když ve svých srdcích potlačíme vůli věřit, že každý mimo nás je špatný. Herec jest nadán nadbytkem citu, který mu v životě často překáží. Tento nadbytek ho činí bolestivým, věřím, že mu každý křivdí, každý ubližuje a že ho žádný neuznává. Uvědomme si tuto svou vlastnost a kriticky sebe a své výkony zkoumejme — jen tak můžeme dosáhnout nejvyšších met! Nekritická sebechvála činí každého směšným — svůj výkon nemůžeme kritisovat, protože ho nevidíme. O jeho hodnotě nás může ujistit jen ten, kdo se na nás dívá. A je-li to divadelní odborník, zkušený a vzdělaný, musí být jeho soud směrodatný.

Na okraj jubilejní soutěže

František Smažík (Pokrač.)

III.

Při každé soutěži a tedy i hronovské se objevují divadelní křečkové. To se takový divadelní človíček-křeček jednoho dne probudí a zjistí ke své bezmezné radosti a zhusta i ke svému velkému překvapení, že se mu cosi podařilo. Hrdě nadme prsa a jeho jindy maličká postava a sebevědomí vyrostle do nebezpečné výše. Čírou náhodou se pak stane, že se mu podaří v některém kole soutěže obsadit jedno z přednějších míst a tím okamžikem je katastrofa dokonána. Človíček se cítí Pánem Bohem, všichni kolem něho a za ním jsou strašlivě ubozí, nepatrní a nejsou vlastně k ničemu, než aby se dali od něho poučovat. Nejsa si vědom své ubohosti, prská kolem sebe rozumy a když jeho nabubřelost dosáhne neudržitelné míry, přijde odněkud shora studená sprcha, uměle vyhnaná gloriola spadne mu s hlavy a on, než by stál opět ve své malosti a ubohosti, vynu-

6. Posudkář musí být mlčenlivý, důvěryhodný. Nemá být zamklý — ale v době průběhu soutěže nemá o své funkci a jejím vykonávání vůbec mluvit. Zvláště nemá mluvit o soutěži s těmi, kteří se soutěže zúčastní. Nemá pronášet poznámky o soutěži ani před cizími, zvláště pak při představení. Musí si uvědomit, že je v divadle sledován, že každý stoupenec soutěžícího souboru se snaží vyčíst s jeho tváře, jak na něho představení působí. Když jsem jednou v přestávce šel navštívit soubor za jevištěm, zaslechl jsem, nepozorován, tato slova: Co dělá? — Člověče, v něm se nevyznaš, sedí tam jako sfinga a mlčí. Slovíčko nepronese. — Za jeviště jsem nedošel, vrátil jsem se nepozorován do hlediště.

Baví-li se posudkář hlasitě se svým okolím a pronášeli-li poznámky — zdánlivě s představením nesouvisící — jsou jeho slova spojována s klasifikací představení a vykládána po svém, aby v případě nepříznivého posudku byla upravena a opravena, aby prokazovala zaujetí posudkáře proti domácímu souboru již při bodování.

Tím však není posudkáři zakazováno vůbec mluvit při výkonu své funkce. Doporučujeme mu, aby přišel na představení s nejlepší náladou a vůlí svědomitě a podle pravdy shlednuté představení oceniti. Necht' před představením navštíví v šatně soubor, promluví s ním vlídně a s úsměvem, povzbudí soubor k nejvyššímu vypětí a popřeje herecké: Zlomte vaz! Ať svým chováním při bodování si získává důvěru těch, které posuzuje, aby všichni byli plni pocitu jistoty v spravedlivé ocenění.

Posedí-li posudkář se souborem po představení v družném rozhovoru, vyhne se všemu, co by mohlo mít zdání posudku o provedeném představení. Stačí často jediné slůvko, aby toto zdání vzniklo, třebaže nestřeženě vyklouzlo z úst. Jednou při posuzování hronovských představení jsem měl společníka, který pokládal za svou povinnost po každém představení pronést několik slov k shromážděnému souboru. Zrazoval jsem ho, ale nedal si říci. Po prvním představení, které bylo opravdu slušné úrovně, se rozpovídal a k mému úžasu začal představení a jednotlivé herecké výkony vychvalovat. Mluvil o nadprůměrné úrovni souboru a pod. Když jsme se octli v hotelu, trpce jsem mu činil — ale on se omlouval tvrzením, že se nic nestalo, protože nemyslí, že bychom mezi soutěžícími soubory našli soubor vyšší úrovně. Když jsme bodovali druhé představení, byl udiven, že jeho úroveň byla mnohem vyšší, než úroveň představení prvního. Zase se rozhovořil — a zase jsem mu vyčínil. Zase se omlouval, že viděná dvě představení se jistě dostanou do Hronova a že se nic nestalo. — A stalo se! Pozdější představení byla stále stoupající úrovně, takže na konec sám první dva soubory do Hronova nenavrhol. Když bylo prohlášeno rozhodnutí o souborech, které budou v udaném roce zastupovati úroveň ochotnictva, sdruženého v ÚMDOČ — prasklo to. Přišly přípisy: Oznámené rozhodnutí vzniklo ovlivněním rozhodujících činitelů a není jistě spravedlivé. Vždyť sám člen poroty veřejně prohlašoval po představení, že úroveň bodované hry byla nadprůměrná, že soubor má vynikající síly a pod. Bylo zle. Žádal jsem svého společníka, aby dotazy zodpověděl, aby vysvětlil, kdo zavinil, že rozhodnutí je pokládáno za nespravedlivé, kdo zavinil, že oba soubory hledí na ÚMDOČ krivě. Činil se seč byl, ale nebylo mu uvěřeno — nezbavil je mínění, že rozhodnutí ÚMDOČ bylo tehdy nespravedlivé a že bylo něčím ovlivněno.

7. Je nutno se také zmíniti o dopisech, v nichž se pronášejí stížnosti do nespravedlivého bodování a jiných okolností, které zavinily porážku souboru (nikdy to nebývá špatná hra, nepřipravenost a neumění). Zavinil to posudkářský sbor. Způsobil svým výrokem, že soubor má v celém kraji nezaviněnou ostudu, že obecenstvo na jeho představení nebude chodit — každý, kdo

cuje si pořadí protestem u zeleného stolu. Je bohatší pouze o posměch těch, nad nimiž se cítil tolik povýšen. Na jednou se kolem něho vyrojí spousta nevyvratitelných důvodů a důkazů, že byl ve své režisérské svrchovanosti poškozen. Tu je nejlépe s ním nepolemiso-ovat, nic mu nevysvětlovat a čekat, je-li ducha hloubavého a přijde-li tomu na kloub. Jestliže přemýšlí a zpytuje své svědomí, musí přijít ve své práci na mezery, které předtím v opojení své slávy přehlížel. Tu ke svému údivu a zděšení shledá, jak malicherná byla ná-maha vyhrát protestem. Je pro něho jen jedna cesta: Pustit se hned příštího ročníku znovu a neotráven do další soutěže a bojovat a učit se. Toť metamorfosa divadelního křečka v pracovního včelu.

Některý křeček však nepřemýšlí, nezpytuje svědomí a nenajde mezer ve své práci. Je otráven, víckrát nesoutěží, nebojuje a neučí se. Co s ním? Ať zajde na skrčeninu!

IV.

Bylo již dosti času vyplýtváno debatami, má-li být posuzováno první provedení hry (premiéra) či některé pozdější (reprisa). Obvykle ten, co prohrál, tvrdí, že premierové představení je handicapem proti již vyzkoušenému představení reprisovému. Při stanovení hronovských účastníků jde především o určení nejlepších a o nic jiného. Proč by tedy nemohly být do hronovské soutěže přihlašovány hry, které prošly prvním křtem nervosity a které prokázaly své klady inscenační? Profesornální divadla také dnes nezvou kritiky na předpremiéru, první provedení hry, a mají několik hlavních zkoušek se vším „jako večer“. Právě tak přece nezáleží na počtu konaných zkoušek. Hotové dílo rozhoduje, poctivost práce, a ta se nedá oceňovat počtem zkoušek, ale jejich kvalitou. Kvalitu zkoušek bezpečně poznáte na průběhu představení. Co je platná řada večerů, ztrávených lapaným textem z úst napovídacích. Není ekonomičtější popřát času k ztrávení textu jednotlivým hercům, než každý večer zkoušet, jen aby bylo v análech spolku zapsáno, že na představení X. Y. bylo absolvováno 30 zbytečných zkoušek?

Spor o premierách a reprisách byl vlastně rozhodnut letošním novým způsobem soutěže. V Hronově bude sestaven konečný žebříček podle čtyřtých provedení her. Je tedy vidět, že záleží na standardu ochotnické divadelní práce a ne na premierovém vypětí sil. Proto také prošly soubory v jednotlivých kolech soutěže rozdílnými pracovními prostředky a jsou si zkušenostmi rovny. (Dokonč.)

Důtklivé upozornění. V minulém měsíci byl rozeslán oběžník se složenkou, označenou dlužnou částkou členských příspěvků a jubil. daně 1946 (— 60 let ÚMDOČ!). Upozorňujeme své členstvo, že nesplnění finančních závazků bude mít za následek m. j. neposlání Ročenky XVI. Jiráskova Hronova, která se již tiskne.

Hostinec „Kravín“
ve Wimmrových sadech
za Koňskou branou,
kde od r. 1818 také čeští
ochotníci časem hrávali

potká na ulici některého člena spolku, se na něho útrpně směje a zkrátka od té doby žije celý soubor nesnesitelný život — Proto musí ÚMDOČ zjednatí nápravu, opravit ze své moci výsledek nebo poskytnouti souboru příležitost, aby jeho představení posoudila nestranná porota, která nehoří zaujetím a od počátku posuzování nemyslí na nic jiného, než aby souboru zatarasila cestu k dalším úspěchům ... atd. ... Lamento za lamentem.

A konec dopisu je vždycky korunou: Nevyhovíte-li naší oprávněné stížnosti, zničíte naši práci za celou řadu let, protože z našeho spolku všichni vystoupíme a pak vystoupíme z okrsku a vůbec vystoupíme z ÚMDOČ a už nikdy nebudeme za takových okolností soutěžit a ... a ...

A když z ÚMDOČ nevystoupíme, tak budeme každého varovat a když nebudeme každého varovat, tak ... (pokračování viz Mahenovo „Mrtvé moře“!)

Dopis dostane nejdříve kulturní referent, aby jej pozorně přečetl, pak si jej pozorně přečte starosta, generální tajemník a pak přijde do schůze předsednictva, z níž se přikáže tajemníkovi, aby opis stížnosti zaslal druhé straně, která byla v stížnosti napadena, aby k stížnosti přičinila své vyjádření ... Chápete, kolik je tu marné práce, když vám druhá strana jasně prokáže, že rozhodnutí komise bylo zcela oprávněné? Víme, že dokonalost není v moci lidské — v každém lidském konání jsou chyby — ale je příliš mnoho těch, kteří vidí chyby tam, kde vůbec nejsou, když se záležitost netýká jich samých. Jsme vděční těm, kteří nás upozorňují na skutečné závady, při soutěži se vyskytující, zvláště mají-li význam pro celek — ale neradi přijímáme stížnosti, psané bolestinsky (což již samo dokazuje, že stěžovatel je si vědom, že není v právu), s vyhrůžkami (to je ovlivňování) a s varováním. Vítězství v každé soutěži se přičkne tomu, kdo prokázal při soutěži nejlepší výkon — jiné okolnosti nemohou být pro posouzení výkonu vzaty v úvahu. Tvrzení: Nevyhrajeme-li, jsme v našem místě ztraceni ... atd., nemůže mít vliv na umístění souboru v soutěži.

(Dokonč.)

Slezští ochotníci se hlásí.

Nejkrajnější výspou ochotnické organizace ÚMDOČ jest Župa divadelních ochotníků v Mor. Ostravě jako okrsek Fr. Sokola-Tůmy při ÚMDOČ. V nejbližších měsících a letech čeká tuto župu velká budovatelská práce organizační. Její oblast byla okupací velmi ochuzena, poněvadž ochotnické spolky a divadelní odbory v t. zv. Sudetech a na Těšínsku byly od župy odříznuty, jejich práce znemožněna a majetek Němci zcizen. Již první týdny po osvobození znamenaly první kroky k reorganisační župy. Staré spolky začaly hrát, vznikaly nové, leckde zásluhou ochotnických pracovníků z vnitrozemí.

Poněvadž se leckde chápou práce začátečníci, kteří vůbec neznají repertoár českého divadla, je třeba základního školení všech ochotníků. Také stav jevišť a jejich vybavení je tak žalostný, že je možno prohlásit, že Slezsko jest na tom hůře dnes, než všechny kraje Čech a Moravy. Hraje se při oponách z balicího papíru, při ubohých kulisách, bez závěsů, takřka bez osvětlení. Proto župa založila fond pro budování jevišť a nazvala jej Pomoc slezským ochotníkům (číslo složenky 108.853 Župa d. o.). Na fond zatím přispěly dva spolky z Čech a několik spolků, organizovaných v župě. První příspěvek 1000.— Kčs byl poslán do rozbořené a vypálené Hrabyně. Župa by ovšem ráda pomohla dalším obcím a bude vděčná všem přátelům-ochotníkům ze všech končin našich zemí, kteří pošlou nějakou částku na tento fond. Je přece řada spolků, které měly to štěstí, že mohly hrát, uchovat kontinuitu své práce a získat prostředky. Zprávy o úspěšné práci ochotníků ve Slezsku jim budou nejlepším projevem díku.

● Připravuje Váš spolek představení, jehož výtěžek bude použit k zřízení ochotnického domova v Praze?

Resoluce o divad. zákoně a ochotn. domově v Praze.

Poslali ji min. školství a osvěty ze svého sjezdu v Kyspěru (7. července 1946) ochotníci, sdružení v Dobrovského okrsku ÚMDOČ v Kostelci n. Orl. Piši:

1. Budeme podporovati všemi svými silami své ústředí v jeho úsilí o spolupráci při sdělávání divadelního zákona, který by chránil i práci nás ochotníků.

2. Chceme, abychom měli svůj ústřední stánek v Praze, jako mají sokolové Tyršův dům.

Podle jednomyslného usnesení sjezdu děkujeme ÚMDOČ za námahu a práci, kterou za nás koná, a prosíme předsednictvo i výkonný výbor, aby byly neústupny, neboť jen ten, kdo dovede hlasitě volati, bývá vyslyšen.

Kdyby ÚMDOČ viděla, že všechna její práce a námaha nemá takový účinek, nechť se obrátí na své spolky, které ji svými hlasy pomohou.

I my ochotníci toužíme, abychom se mohli opřít o dobrý divadelní zákon a abychom měli důstojný stánek v Praze, a pevně věříme, že v nové naší republice nebudeme tak přehlíženi, jako tomu bylo dříve.

Přikládáme opis resoluce, kterou jsme podle usnesení sjezdu zaslali panu ministru školství a osvěty v Praze. Podpisy.

Krátce o mnohém.

Ochotnické slavnosti. Klub „Zlatá Stezka“ oslavoval vystoupením milých slovenských přátel v Betiakově hře „Za slobodu“ (viz jinde!) výročí osvobození Prahy rudou armádou. Slavnost vyvrcholila po druhém dějství holdem obrazu pres. Dra Edv. Beneše, obklopeném dětmi a ženami v národních krojích a ozbrojenými vojiny v postojích „k počtě zbraň!“ Hrány národní hymny. Po té přednesla kult. ref. Zlaté stezky E. Hojdarová slavn. uvítání. Vzpomněla dávných dobrých vztahů mezi ochotníky českými a slovenskými a připomněla vzájemné zájezdy (Hronov a Báňskou Bystricu) v dobách první republiky. A. Betiak předal na to předsedkyni T. Kočkové nádhernou keramickou vázu s věnováním jako dar Klubu na památku zájezdu O. S. P. a promluvil o čl. vzájemnosti a věrné soudružnosti Slováků a Čechů pro všechny časy. Slavnost zakončila předs. Zlaté Stezky opětným poděkováním slovenským ochotníkům a příslibem další věrnosti a pevného přátelství. Členkám souboru byly podány kytice a autoru A. Betiakovi vavřínový věnec se stuhami. Již v předvečer představení sešli se členové Zlaté Stezky se slovenskými hosty k seznamovacímu večírku. Bratislavští neopomenuli přivést „lampáš“, to jest zlatý, výborný mok révový k pohoštění českých přátel. Za slavnostních proslovů, solových i společných zpěvů, tance a

upřímného veselí trvala družná zábava přes půlnoc. Druhého a třetího dne svého pobytu prohlédli si hosté pamětihodnosti Prahy. U nočního rychlíku Praha—Bratislava jsme se s nimi loučili upřímným „na shledanou“ a „do vidění!“ (E. H.) — V rámci oslav prvního výročí revoluce uvedlo na scénu Bytové družstvo Praha VII. hru F. F. Šamberka „Karel Havlíček-Borovský“. Problém žhavého nadšení a vytrvalosti pro národní věc, která nachází jen málo odezvy u okolí a na něž doplácí K. H. Borovský exilem, ztrátou rodinného krbu, aktualisuje hru, jinak rozvlekou a dosti sentimentální. Zpodobuje osudy tisíců, kterým idea národní svobody osvětlovala temné kobky a sladila tvrdý život v cizině. A úděl Havlíčkovy ženy, nebyl-li shodný s osudy mnoha českých žen, beznadějně a marně čekajících? Režie Šlechty snažila se poctivě zvládnouti dosti obtížný úkol, oživit a přiblížit dnešní době Šamberkovu hru, které by prospěly různější režisérské škrtky. Příkladná je poctivá, vychovatelská práce režiséra s mladými členy souboru, jejichž nadšení a láska k divadlu přinášejí již nyní zřetelné výsledky. (A. B.)

Naše premiery. Dramat. spolok zamestnancov OSP Bratislava sehrál 19. května 1946 v sále Městské Besedy v Praze II. A. Betiakův obraz z času slovenského povstání „Za slobodu“. Klub rodáků a přátel Šumavy „Zlatá Stezka“ podal jako první český ochotnický spolek pomocnou ruku slovenským přátelům, poskytnuv jim svou záštitu a pohostinství v plném rozsahu slova. Antonín Betiak býval mnoho let členem „Zlaté Stezky“, kde se výborně uplatňoval jako herec, režisér a organizátor. Jako rodilý Slovák byl po vpadu Němců vyhostěn „na doživotí“ z Čech do své pravé domoviny na Slovensko. Nyní se přihlásil s vlastní zdařilou dramatickou tvorbou. Zachytil šťastně a prostě situace, v jakých se nacházelo statisíce jednotlivců, rodin a obcí ve všech, nepřáteli zabraných a utiskovaných zemích. Jeho hra líčí utrpení pronásledovaných a vězněných vlastenců a příslušníků jejich rodin: Slabost, obojetnost a podlost zrádců, odhodlanost a hrdinnou obětavost věrných a silných žen. Děj se šťastným koncem při vši zdánlivé jednoduchosti napíná, vzrušuje a dojíká. Hra tato má všechny vlastnosti dobré ochotnické hry lidové, po které je tolik voláno. Provedení mladým souborem O. S. P. bylo vzorné. Všichni ovládali své role bezvadně a vyhovovali velmi dobře maskou i postojem charakteristice představovaných postav. Režie byla dobrá (A. Betiak), souhra hladká, přesná. Soubor má několik skutečných talentů. Na všech jest znáti upřímná snaha podati výkon co nejlepší a proto bylo pravým požítkem sledovati hru milých hostů. Dík jasné, přesné výslovnosti rozumělo i obecenstvo, málo znalé libo-

zvučné sesterské naší slovenčiny. (E. Hojdarová.) — Scéna slovenských autorů sehrála v divadle na Slupi premiu Vildy Dubského „Královna v ňi“. Nenáročná společenská hříčka, plná slunného optimismu, poněkud ulpívá na zvětralém tematě „jak chudé děvče došlo štěstí“. Etickou pointu lze hledat pouze v konečném napravení přelétavého bouřliváka, jemuž opravdová láska učinila břemeno manželství lehkým. Bohatý tovarník snaží se z čistě obchodních pohnutek najít stůj co stůj kouzelnou vůni, která má být novinkou jeho podniku. V úspěšné honbě za voňavkou ztratí své srdce a je ochoten vzdát se i mládeňské svobody. Milostnou selanku zvíří bývalá láska tovarníka, jejíž bohémský způsob dosavadního života najde uklidnění v rozšafné náruči tovarníkovy přítelky. Svižná režie K. Vraného vycitila klad novinky v obratném šermu slov a zdůrazněním humorného prvku hry. Komédie nevyžaduje velkých nároků scénických a zařadí se jistě mezi běžný repertoar ochotnických jevišť. (A. B.)

Náš Seznam vhodných div. her oceňovala zvláštním dopisem ORO v Písku (z 18. VI. 1946, čís. 837/46), v němž doznává, že „je velmi pěkný a usnadňuje práci při výběru.“ Potřebovala by tyto seznamy „pro všechny MOR v okrese a školy na venkově...“ — ORO v Ústí n. Orl. žádá rovněž dopisem (z 24. VI. 46, čís. 1132/46-OI) za zaslání těchto seznamů, o něž „se u nás projevuje velký zájem, poněvadž budou podkladem pro povolování div. předst. a zvýšení úrovně repertoaru ve venkovských obcích.“

Kostymování her dobových. V dnešním čísle začínáme vydávati dílko Růž. Soukupové pod hořejším názvem po 4 stránkách textu s obrázky (str. 1—4). Tyto stránky bude možno z každého sešitu našeho časopisu vystříhnouti a složit do samostatné knížky.

Praktická poradna.

Místní odbočka Dělnické akademie, Střítež n. Bečvou. Pro divadlo v přírodě doporučujeme začátečnickým souborům J. A. Urbana „Sluneční paseku“, Jos. Štolby „Na letním bytě“ a Fr. X. Svobody „Poslední muž“. Všechny divadelní hry, vydané tiskem i rukopisy zaopatří Vám Div. nakl. a knihk. Otakara Růžičky Praha II., Karlovo nám. 30.

Dram. odb. těl. jedn. Sokol, Záhorský. Žádání seznam jsme vám zaslali. Z novinek o malém počtu osob a z venkovského prostředí lze doporučit Zdeňka Endrise „Vlčí skála“, hra o 3 jedn. s jednotnou scénou pro všechna jednání. Odehrává se ve světnici podhorského mlýna. Počet osob: 6 muž. úloh a 6 ženských. Vydalo knihk. a nakl. Marie Švejdové Praha I., Celetná ul.

„ČESKÉ LIDOVÉ DIVADLO“. Odp. red. Jakub Rydvan (inž. V. Sommer), Praha II., Pštrossova 22. Nevyžádané příspěvky redakce nevrací, nebyla-li připojena oznámkovaná obálka. Otiskné se honoruje. Přetisky jen s udáním pramene. Do konce roku 1946 vyjde deset čísel ve lhůtách měsíčních. Jednotlivá čísla 5 Kčs, celoroční předplatné 50 Kčs i s pošt. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů čís. 31.426/IIIa-1940. Dohledací úřad pošt. Praha 55. Tiskne Jos. Kobosil, Smíchov, U Nikolajky 7. Nákladem ÚMDOČ Praha II., Spálená 11, tel. 352-91. Reklamace nedošlého čísla se vyřizují jen do 14 dní po vydání čísla následujícího. V komisi Divadelního knihkupectví a nakladatelství Otakara Růžičky, Praha II., Karlovo náměstí 30.

Znáte Strašnice?

Tak jsme nadepsali naši reportáž v čísle 2. a 3. našeho časopisu, která byla sice stručným, ale výstižným průvodcem místního obchodního a živnostenského podnikání a ukazovatelem dobrých nákupních pramenů. Dnes chceme ještě zvláště upozornit na některé z nich — pojďte s námi...

U Staré školy ve Vinohradské ulici č. 2 povšimnete si zástupu lidí před obchodem paní **MARIE ČERVOVÉ**. Je to první odborný obchod cukrovinkami ve Strašnicích. I v dnešní době mají zákazníci v tomto obchodě možnost velkého výběru sladkostí. Proto dobrá třetina strašnických obyvatel náleží do řad stálých a věrných zákazníků.

Půjdeme Novostrašnickou ulicí. V čísle 7 je odborný elektrozávod pana **JAROSLAVA HILDEBRANDA**, který provádí se zárukou všechny instalace a opravy elektrických zařízení a je velkým odborníkem na opravy radiopřístrojů, což dosvědčí velká řada spokojených zákazníků, získaná za 10 let trvání firmy.

V čísle 14 si povšimneme papírnictví firmy **JAROSLAV ŠPITÁLSKÝ**. Dobře zásobený sklad zbožím papírnickým, velký výběr hraček a bižuterie činí tento již 13 roků existující obchod výhodným nákupním pramenem.

Pokračováním ulice Novostrašnické je ulice Dubečská, kde v č. 4 je všude známá výroba cukrovínek p. **JOSEFA ČERNÉHO**. Zakladatel firmy byl v roce 1942 popraven a podnik nyní vede jeho syn p. Josef Černý mladší. Dorty, perníky, suchary a oplatkové zboží zde vyrobené, je známé po celé Praze.

Cesta zpět po druhé straně Vinohradské ulice vede nás kolem řeznictví pana **VÁCLAVA SOUKUPA** v č. 1200, který vám může nabídnout stále čerstvé maso z nejvybranějších kusů. Rozumí přáním všech svých zákazníků a vybírá masa podle jejich chuti.

Rohový dům č. 901 zdobí pěkně upravené výklady hojně zásobeného knihkupectví firmy **EDUARD WOIDIG**, které dobře slouží kulturním potřebám veřejnosti. Jest to spolehlivý zdroj studijních příruček, učebnic, odborných i vědeckých děl a krásné literatury starší i nové doby. Právě tak veliký výběr naleznete ve školních a kancelářských potřebách.

Pozornosti dámského světa těší se výloha paní **RŮŽENY JELÍNKOVÉ** v čís. 7. Elegantní deštničky, kabelky, rukavice a důkladné kufrý, které paní Jelínková prodává a opravuje, jistě stojí za tento zájem. Montuje též kabelky z přineseného materiálu.

Pánské a dámské klobouky, vystavené ve výkladě firmy **VÁCLAVA OSVALDA** v Černokostelecké ulici č. 967, jsou ukázkou dobrého vkusu majitele a prvotřídní kvality výrobků, prodávaných touto solídní firmou, založenou již roku 1918. Pan Oswald, který vede obchod se svým synem, uspokojí i nejnáročnější zákazníky.

V č. 938 má své řeznictví a uzenářství pan **ALOIS VŮJTĚCH**, který provozuje svoji živnost ve Strašnicích celkem již 14 roků. Množství věrných zákazníků Vám potvrdí, že maso i uzeniny, které zde nakoupíte, jsou z pečlivě vybraných mladých kusů dobytka, neboť pan Vůjtěch je na slovo vzatý odborník.

Známa restaurace pana **JAROSLAVA GECE** se svou proslulou kuchyní je v téže ulici č. 919. Zde si již opět můžete pochutnat na vinech a likérech nejlepších značek, právě tak jako na Plzeňském Prazdroji, který pan Gec čepuje. Příjemné posezení v této restauraci Vás jistě rozptýlí.

V č. 961 u konečné stanice elektrické dráhy č. 16 jest jediné pánské a dámské kadeřnictví p. **JAROSLAVA ŽDÁRSKÉHO**. Již od roku 1933 provádí pan Ždárský s největší péčí všechny vlasové práce a holení. V dámském oddělení uspokojí dámy odbornými přelivy a barvením vlasů, trvalou i vodovou ondulací. Pány překvapí rychlá obsluha při holení a střihání.

V též domě je koloniální obchod paní **JOSEFY CHLUPOVÉ**, který založila její matka paní Terezie Fechtnerová. Již 14 roků je v majetku paní Chlupové, která vám dobře poslouží zbožím koloniálním, ovocem, zeleninou, prvotřídními uzeninami a pečivem. Vína, likéry, láhvová piva a sodovky jsou vždy dobře vychlazené ve vlastní elektrické lednici.

Následuje elektrozávod pana **VÁCLAVA ŠVANDY**, který provádí odborné instalace všech elektrických zařízení. Má stále na skladě velký výběr vkusných osvětlovacích těles všech druhů, variče, žehličky, baterie a veškeré elektropotřeby.

V ulici Na výsluní upoutá náš zájem v č. 954 množstvím zboží, které jsme dlouho neviděli, oplyvající výloha firmy **VLASTY HRADECKÉ**, obchod textiliemi. V obchodě pak je velká zásoba textilního zboží, krejčovských příprav, dámského, pánského i dětského prádla a velký výběr vybaviček pro kojence.

Třetí důležitou ulicí ve Strašnicích je ulice Dr. Oty Bernera, ve které moderně uspořádaná výloha koloniálu a lahůdkářství pana **JINDRY BAŠTAŘE** v č. 78 je vždy přehlídkou zboží, které lze již dnes obdržeti. Pan Baštař vede svůj obchod v rámci nejmodernějších zásad. Jakost a rozmanitost zboží vyhoví i tomu nejnáročnějšímu zákazníkovi.

Vývěsní štít s nápisem „ceny levné — prádlo pevné“ upozorní vás na textilní obchod paní **B. JERÁBKOVÉ** v č. 998, který byl založen před 14 roky. Velký výběr kvalitního textilního zboží, dámských i dětských hotových šatů, zástěr, právě tak ložního i osobního prádla a modního zboží přitahuje mnoho zákazníků.

V č. 859 jsou dílny p. arch. **JOSEFA PALÁNA**, první truhlářské firmy ve Strašnicích, která vyrábí kompletní bytová zařízení i jednotlivé kusy nábytku. Vyzrálá a drahocenná dřeva, kterých p. Palán při výrobě užívá, jsou zárukou vaší spokojenosti. Zde vyrobený nábytek nevšedních tvarů a slohů můžete si prohlédnouti ve skladech v Praze XII., Ondříčkova č. 14.

Chemická továrna WALLENFELS A SPOL.

vyrábí speciální zušlechťovací prostředky
pro textilní a kožařský průmysl:

prací prostředky
sulfonované oleje
valchovací oleje
apretační prostředky
šlucht na hedvábí
a j.

Ústí nad Labem
Masarykova 74

Všem P. T. divadelním ochotnickým jednotám!

*Od 1. července 1946 na oslavu
20 let založení našeho závodu
budu poskytovat 20% slevu
na všechny divadelní bry, kro-
je, scény, slavnosti, průvody,
dětské bry a pohádky.*

**Orlická půjčovna divadel-
ních obleků a masek
KOSTELEČ nad Orlicí.**

„České lidové divadlo“

Městské divadlo na Král. Vínohradech přijalo do svého repertoaru drama

J. Kárneta: Bloudění.

To je nejlepší vizitka, abyste i Vy tuto hru zařadili do svého programu.

U všech knihkupců. Cena Kčs 45.—
Nakladatelství Mladá Fronta
Praha II.

TATRA

národní podnik

vagony ● automobily ● chladírny

Závody: Kopřivnice

Praha

Studénka

Česká Lípa

Kolín

Beroun

Radotín

Obchodní dům

VETERA

spol. s r. o.

Praha II.,

Palackého 5

MAGISTRÁLA

s. s. r. o.

reklamní a propagační podniky

Telefon 308-66, 319-78

Provádí v celé ČSR tyto druhy reklam:

TRANSPARENTY

PLAKÁTOVÁNÍ

BIOREKLAMA

INSERTCE VE VŠECH ČASOPISECH

INSERTCE V ÚŘEDN. TELEFON. SEZNAMECH

PRAHA II., Hybernská 9

BRNO, Česká 26

OLOMOUC, Ul. 28. října č. 5